

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Splet naših nalog

NEKATERE POMEMBNEJŠE NALOGE GOSPODARJENJA NA BRESTU

Ob sprejemanju zaključnih računov za lansko leto in planskih dokumentov za letošnje so razprave v naših kolektivih nakazale nekatera vprašanja, ki zadevajo gospodarjenje in jih moramo letos pospešeno reševati. Reševanje teh vprašanj je bistvenega pomena za boljše gospodarjenje in za prihodnje poglobljanje samoupravljanja. O teh nalogah bodo razpravljale tudi družbeno-politične organizacije in samoupravni organi na Brestu, dopolniti jih bo treba še po vsebini ter določiti roke in nosilce. Naloge so:

I. PRIMERJALNE NALOGE GOSPODARJENJA

Ugotavljamo, da je bilo lani gospodarjenje na Brestu relativno ugodno v primerjavi s prejšnjimi leti. Vendar med sprejemanjem zaključnih računov nismo mogli celoviteje primerjati naših rezultatov z rezultati poslovanja sorodnih temeljnih organizacij in tako primerjati uspešnosti našega poslovanja v širšem gospodarskem prostoru.

Sedaj imamo na voljo podatke o poslovanju sorodnih delovnih organizacij v SOZD Slovenijales, v slovenski in jugoslovanski lesni industriji in tako tudi možnosti za primerjave.

Naloge:

1. V maju mora strokovna služba pripraviti ustrezne primerjalne analize za leto 1978 in jih posredovati vsem temeljnim organizacijam v razpravo.

2. Primerjalne analize s sorodnimi delovnimi oziroma temeljnimi organizacijami mora strokovna služba izdelati tudi za posamezna obračunska obdobja v letu 1979 takoj, ko dobi podatke.

II. ANALIZA URESNIČEVANJA SREDNJEROČNEGA PROGRAMA

Dosedanje analize kažejo, da nekoliko zaostajamo v uresničevanju srednjeročnega programa zlasti pri naložbah. V tem času je v pripravi tudi vrsta restriktivskih ukrepov, ki zadevajo prav področje naložb in ostalih pogljev gospodarjenja. Takšno stanje zahteva učinkovito preverjanje tudi že sprejetih načrtov, predvsem pa temeljit pregled predvidenih gospodarskih učinkov posameznih naložb.

Naloge:

1. Oceniti uresničevanja srednjeročnega načrta, ki je bila izdelana za obdobje 1976 do 1978 je potrebno dopolniti še z ocenami do konca srednjeročnega obdobja ter na tej osnovi pričeti s pripravami za novi srednjeročni program.

2. V luči predvidenih ukrepov zveznega izvršnega sveta in naših možnosti je treba preveriti investicijske načrte do konca srednjeročnega obdobja ter jih realno popraviti oziroma dopolniti.

3. Nadaljevati je potrebno s pripravami investicijskih programov predvsem v smeri že zastav-

ljene investicijske politike v Brestu (prestrukturiranje proizvodnje in modernizacija sedanjih proizvodnih kapacitet).

III. LIKVIDNOST

Trenutno sodi likvidnost med večje težave v poslovanju Bresta in bo v zaostrenih pogojih gospodarjenja dobila še večje razsežnosti. Te težave bodo v večji ali manjši meri prisotne čez vse leto, zato je treba nenehno budno spremljati stanje na tem področju.

Naloge:

1. Dosledno moramo izpolnjevati sprejete ukrepe organov upravljanja za izboljšanje likvidnosti.

2. Skrbeti moramo za takšno stanje likvidnosti, ki bo zagotavljalo predvideno rast proizvodnje, pogojeno z višjo stopnjo produktivnosti, nemotena izplačila osebnih dohodkov in izpeljavo že začelih naložb.

IV. EKONOMSKI ODNOSI S TUJINO

Zelo pomembna kategorija v našem srednjeročnem programu so odnosi v zunanjetrgovinskem poslovanju. Pri tem ugotavljamo, da razmerje med izvozom in uvozom kaže na vse večje zmanjševanje izvoza. Eden izmed dejavnikov, ki bi lahko prispeval k boljšemu stanju je nedvomno tudi ureditev medsebojnih odnosov pri stimuliranju izvoza v okviru delovne organizacije.

Naloge:

1. Prizadevati si moramo za povečanje izvoza povsod tam, kjer so tehnološke in ekonomske možnosti ter za zmanjševanje uvoza s tem, da še naprej nadomeščamo surovine in reprodukcijske materiale iz domačih virov.

2. Izdelati moramo sistem notranjih stimulacij izvoza, s čimer bodo ustvarjeni pogoji za bolj realno vrednotenje izvoznih kalkulacij, pa tudi razmerij cen med domačimi in tujimi surovinami oziroma reprodukcijskimi materiali.

V. SVOBODNA MENJAVA DELA NA BRESTU

Svobodna menjava dela na Brestu je zastavljena na medsebojnih dohodkovnih odnosih, ki jih

narekuje zakon o združenem delu. Razprava o uveljavljanju neposredne svobodne menjave je pokazala na nekatera vprašanja in dileme, ki zadevajo predvsem vsebino in obseg dela delovne skupnosti skupnih služb za posamezne temeljne organizacije in s tem tudi na realnost medsebojnih dohodkovnih razmerij.

Naloge:

1. Ponovno je potrebno proučiti in se v okviru temeljnih organizacij dogovoriti, katera opravila in naloge je smiselno združevati kot skupne posle, ki jih opravljajo delavci v delovni skupnosti skupnih dejavnosti.

2. Ker so se doslej v zvezi z načinom pridobivanja dohodka na podlagi opravljenih ur pojavljale posamezne dileme in pripombe, je potrebno med temeljnimi organizacijami iskati ustrežnejša merila za pridobivanje celotnega prihodka delovne skupnosti skupnih dejavnosti.

VI. KADROVSKA VPRAŠANJA

Kadrovska vprašanja so tesno povezana s prihodnjim razvojem Bresta zlasti v zvezi z zastavljenim prestrukturiranjem proizvodnje, z modernizacijo proizvodnje in z vključevanjem v sistem usmerjenega izobraževanja. To bo terjalo zahtevnejše profile kadrov, z modernizacijo proizvodnje pa bomo reševali pomanjkanje delovne sile za enostavnejša dela in opravila. Sedanje stanje kadrov ni najboljšo; iz najrazličnejših razlogov se fluktuacija kadrov še ni umirila; primanjkuje zlasti strokovno usposobljenih kadrov za zahtevnejša dela in opravila.

Naloge:

1. Izdelati moramo srednjeročni in dolgoročni plan potreb po kadrih z nadrobnejšo opredelitvijo potrebnih kadrovskih profilov.

2. Na podlagi kadrovskega programa je treba jasno opredeliti politiko štipendiranja in izobraževanja ter stanovanjsko politiko.

3. Vzpostaviti je treba tesnejše in trajnejše sodelovanje z ustreznimi strokovnimi ustanovami.

VII. NAGRAJEVANJE

Na področju nagrajevanja so predvsem tri več ali manj neresena vprašanja:

- enotna metodologija vrednotenja dela v vseh temeljnih organizacijah z upoštevanjem specifičnosti enakega dela v različnih proizvodnih procesih,
- odpravljanje teženj po uravnilovki,
- nagrajevanje strokovnih delavcev.

Naloge:

1. Pospešeno je potrebno delati pri poenotenju sistema VZD za vse temeljne organizacije in delovno skupnost skupnih dejavnosti.

2. Sistem nagrajevanja je potrebno dopolniti z dodatnimi oblikami nagrajevanja kot je na primer nagrajevanje za zmanjšanje stroškov proizvodnje, poslovna uspešnost in podobno.

3. Ker doživlja sistem ocenjevanja strokovnih kadrov precej kritik, je potrebno ta sistem ponovno preveriti in poiskati ustrežnejša merila za nagrajevanje.

VIII. ORGANIZACIJA

Na področju organizacije je nastal nekakšen premor in sicer iz več razlogov. Eden izmed pogla-

vitnih je nedvomno ta, da nimamo ustreznih kadrov, ki bi sistematično delali na področju organizacije. Drugi razlog je tudi v tem, da kadrov nasploh primanjkuje in je treba tudi temu pogosto podrežati organizacijo. Ne nazadnje moramo poudariti, da je bilo obdobje za nami čas konstituiranja temeljnih organizacij, kar pomeni osnovo za novo organizacijsko zgradbo.

Naloge:

1. Pospešiti je potrebno delo pri novi organizaciji skupnih dejavnosti, ki mora temeljiti na dogovorjenih skupnih poslih na osnovi svobodne menjave dela.

2. Preveriti in izpopolniti je treba organizacijo dela v vseh temeljnih organizacijah, zlasti pa organizacijske povezave z ustreznimi strokovnimi službami.

3. Za izvedbo teh nalog naj se oblikuje delovna skupina iz vrst delavcev Bresta, ki pa lahko so deluje tudi z ustreznimi zunanjiimi ustanovami. (Konec na 2. strani)

MAJ — MESEC MLADOSTI IN VERE V PRIHODNOST. MAJ — NA TISOČE NAJBOLJŠIH ŽELJA NAŠEMU TITU

Delimo lahko toliko, kolikor ustvarimo

O NEKATERIH VPRAŠANJH NAGRAJEVANJA NA BRESTU

Če bi prislunili pogovorom med delovnim časom ali tudi po njem, če bi prislunili tihim razgovorom na zborih delavcev, ali če bi imeli kakšno sredstvo neformalnega obveščanja, bi ugotovili, da je poglavitna tema nedvomno sistem nagrajevanja. To nas sili v razmišljanje, ali tiči vprašanje res v sistemu nagrajevanja ali v spletu drugih dogodkov, ki skušajo sistem razvrednotiti. Vsekakor noben sistem ni več in ga je potrebno spreminjati. V to nas silijo objektivne okoliščine; na primer konjunkturni poklici, neposredna kadrovska zasedba, spremembe v organizaciji in drugo. Seveda se tako sistem polagoma spremeni v nesistem. Drugo, včasih prevladujoče dejstvo pri spremembi sistema pa je v tem, da vsakdo pričakuje od novega sistema nagrajevanja višji osebni dohodek — rad bi si torej višji osebni standard zagotovil s spremembo sistema, ne pa z večjo prizadevnostjo pri delu, z boljšo organizacijo, s tehnološkimi rešitvami in podobnim.

SISTEM NE ZAGOTAVLJA VIŠJIH »PLAČ«

Sistem sam po sebi ne more zagotoviti višjih osebnih dohodkov, ampak je treba iskati vzroke na drugem koncu: v pridobivanju dohodka. Osebnih dohodkov nam ne daje država, ne kakšna druga ustanova, temveč si lahko razdelimo samo toliko kot ustvarimo.

To načelo je povsem jasno zapisano tudi v naših samoupravnih aktih, saj lahko osebni dohodki naraščajo samo v skladu z dohodkom, kar z drugimi besedami pomeni, samo v skladu z vrednostjo našega dela, ki ga prizna družba na trgu. Pri tem dohodka ne moremo jemati kot izključno rezultat dela delavcev v temeljni organizaciji, temveč je dohodek družbena kategorija, saj pogoje za njegovo ustvarjanje dajejo tudi izobraževanje, zdravstvo, socialno varstvo, otroško varstvo in podobno. Zato višji osebni dohodki nedvomno zahtevajo manjše zadovoljevanje skupnih potreb in obratno.

Ne bo odveč, če pripomnimo, da si mora temeljna organizacija zagotoviti tudi sredstva za razširjeno reprodukcijo. Izdvajanje za razširjeno reprodukcijo namreč ne pomeni zmanjševanja osebnih dohodkov, temveč boljše osebne dohodke v prihodnosti.

SKLADNOST V DELITVI

Vsa nakazana vprašanja zahtevajo veliko mero skladnosti, trdnosti in stalnosti, tako da noben element v delitvi dohodka ni prizadet. Če pogledamo razmerja v delitvi dohodka na Brestu, potem lahko ugotovimo, da je delitev skladna s tem, da so v zadnjem obdobju hitreje naraščale družbene obveznosti, kar pa je razumljivo glede na to, da smo to področje porabe v preteklosti nekoliko preveč puščali ob strani.

V bistvu je torej vprašanje višjih osebnih dohodkov v doseganju večjega dohodka in s tem

večje mase za osebne dohodke. Ob tem pa se ne moremo ravno pohvaliti, saj analize za preteklo leto kažejo, da nas nekatere sorodne temeljne oziroma delovne organizacije precej prekašajo. Zato je treba bojevati bitko za večjo produktivnost, boljše izkoriščanje delovnega časa, boljšo organizacijo in večjo delovno disciplino.

PRIZADEVATI SI ZA VEČJI DOHODEK

Verjetno bi morala biti v temeljnih organizacijah Bresta ta trenutek veliko bolj prisotna ta plat osebnih dohodkov. To pomeni: kako pridobivati večji dohodek in s tem višje osebne dohodke. Seveda pa tudi ureditve druge plati pri razdeljevanju osebnih dohodkov po vloženem delu nikakor ne smemo pustiti ob strani.

Primerjalne analize z zelo uspešnimi sorodnimi delovnimi organizacijami nas opozarjajo na to vprašanje. Tudi stopicanje storilnosti na mestu dela luknjo v naši učinkovitosti. Prej smo pripravljene posumiti v rezultate drugih kot da bi svoje dali pod drobnogled.

In ne samo zunanji ukrepi, na primer ukrepi zveznega izvršnega sveta, temveč tudi naše lastno hotenje po večjem dohodku in po višjih osebnih dohodkih nas mora siliti v to, da storimo še korak naprej v naših prizadevanjih. Vsa ta vprašanja so nedvomno obsežna in sestavljena od — na primer velikosti serij pa do brzčas naše delovne discipline. Če se bomo resno lotili tega dela bodisi v strokovnih službah bodisi v proizvodnji, bomo že pol koraka naprej.

KATERI SISTEM?

Eden izmed elementov za doseganje višjega dohodka je tudi sistem nagrajevanja, ki pomeni razdelitev mase osebnih dohodkov med posameznike na osnovi

delovnega prispevka vsakega delavca. To pa ni nikakršno rutinsko opravilo, pač pa zahtevno strokovno delo, občutljivo socialno-ekonomsko vprašanje ter zahtevno politično in samoupravno dejanje. Zato tudi naša zakonodaja nalaga obveznost, da je vsak poseg v sistem nagrajevanja izpeljan z neposrednim odločanjem vseh delavcev.

Nedvomno je nagrajevanje delavcev tisto področje, ki je najbolj prekrito z najrazličnejšimi teoretičnimi in še bolj s prišepetanci in navijači tega ali onega sistema. Morda je tudi to eden izmed razlogov, da sistem naše analitične ocene visi na nitki. Najbrž drži, da smo z leti dozorevanja dosegli prav nasprotno in sicer to, da je analitična ocena lahko v staranju, česar pa verjetno ne smemo trditi za samo vsebino sistema. Morda ji gre očitek samo v toliko, da temelji bolj na lesarski smeri, kar je sicer razumljivo, ne pa vedno tudi sprejemljivo.

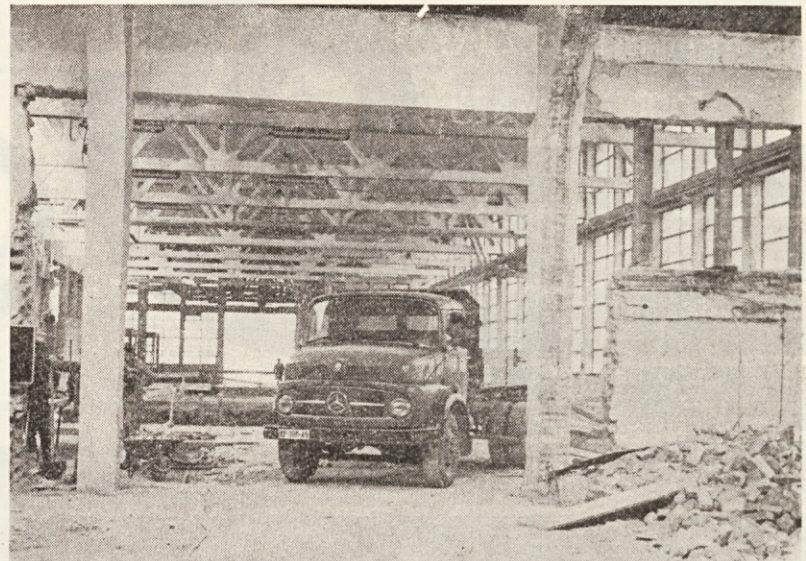
Primerjave med VZD I in analitično oceno so pokazale, da velikih razlik v končnem ovrednotenju delovnih področij ni, kar v bistvu pomeni, da smo vendarle imeli enoten sistem vrednotenja dela razen Jelke, ki je svoj sistem vrednotenja dela sprejela že pred združitvijo. Da bi odpravili pomanjklivosti, ki so se pokazale z večletnim »prirejanjem« analitične ocene in tudi VZD I, sedaj v strokovnih krogih na pobudo sindikata pripravljajo nov sistem — VZD II. Seveda bo morala strokovna služba svoj predlog preveriti v temeljiti razpravi vseh delavcev, saj vemo, da ta akt sprejemamo na referendumu.

ENOTEN SISTEM!

Z enotnim sistemom vrednotenja del, ki naj bi ga sprejele vse temeljne organizacije, mora biti na Brestu še naprej živo načelo, da vsak delavec Bresta dobi za približno enako delo približno enako plačilo. Poleg tega je enoten sistem vrednotenja tudi osnova za medsebojno urejanje dohodkovnih razmerij. V mislih imamo predvsem solidarnostno reševanje gospodarskih težav v temeljnih organizacijah (sanacije, pokrivanje izgub in pokrivanje skupne porabe).

Eden izmed razlogov za izmalice analitične ocene je bil v tem, da so bili črtani najnižji razredi, ker je sindikalna lista določala najnižji osebni dohodek v višini 60 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v gospodarstvu za preteklo leto, ustvarjeni dohodek pa ni dopuščal večje mase za osebne dohodke. Ta bojazen je živa tudi pri VZD II, če z boljšimi rezultati ne dosežemo večjega dohodka.

Tudi sicer velja ugotovitev, da je za vsak prehod na novi sistem prevrednotenja delovnih nalog potrebna višja masa osebnih do-

Prostore stare tovarne ivernih plošč preurejamo za novo tovarno mineralnih plošč

hodkov, če nočemo, da bi bila katerakoli kategorija del prizadeta. Zato pa je treba najprej proučiti, ali smo sposobni ustvariti takšno maso osebnih dohodkov. Odgovor je: »da!« Od nas samih pa je odvisno, v kakšnem časovnem obdobju.

Drugi razlog, ki lahko slabo vpliva na novi sistem, je vprašanje normativov. Predvsem bo treba rešiti vprašanje, ali naj bodo normativi predvsem funkcija planiranja ali naj bodo tudi element, ki sproti vpliva na oblikovanje cenikov. Prepogosto menjavanje normativov in s tem cenikov je prav tako škodljivo kot tudi predolgo zadrževanje nerealnih normativov.

Sam sistem pa je potrebno dopolniti tudi z drugimi oblikami nagrajevanja. Med njimi bi omejnili nagrajevanje prihrankov pri materialu, za kar še nimamo izdelanih meril. Ravno tako je nerešeno vprašanje nagrajevanja ob periodičnih obračunih glede na rezultate poslovanja temeljne organizacije. Takšna nagrajevanja seveda pridejo v poštev, da se odrazijo v večjem dohodku in s tem v večji masi za osebne dohodke.

V skupnih dejavnostih in v temeljnih organizacijah smo skušali za dela, ki niso povsem neposredno merljiva (režijska dela) uvesti ocenjevanje na osnovi načrtovanih nalog. Ta sistem doživlja precej kritičnih ocen zaradi možnega subjektivnega vpliva. Zato bi ga bilo treba opredeliti z bolj natančnimi merili, čeprav smo takšne poskuse na Brestu že imeli. Vendar so tudi tedaj deževale kritike in so bila

merila opuščena. Tako je bila prodaja vezana na doseganje realizacije, vemo pa, da je največ dela ravno takrat, ko na trgu zaškriplje. In tedaj se je seveda postavilo vprašanje, kako je mogoče, da je ob intenzivnejšem delu osebni dohodek manjši in obratno.

Za zaključek lahko ugotovimo, da sistemi nagrajevanja vselej doživljajo največ kritik, kar je sicer do neke mere razumljivo, saj gre za zelo občutljivo gospodarsko in tudi socialno področje, ki zadeva slehernega delavca. Poglejmo pa ustvarjalnih predlogov, ki bodo resnično prispevali k razreševanju tega tako celovitega, zapletenega in pomembnega področja za večjo delovno učinkovitost, pa tudi za boljše počutje delavca in za dobre medsebojne odnose. Nedvomno ostaja nedodelanih še splot vprašanj, ki lahko z uspešno rešitvijo vplivajo tudi na naš osebni dohodek. Tudi naš Obzornik lahko postane ob tem pomembna oblika za sproščeno izmenjavo mnenj in verjetno bi jo kazalo izkoristiti.

In ne nazadnje lahko ugotovimo, da Brest, pa tudi še večje delovne organizacije od njega v lesni industriji nimajo ustreznih strokovnih služb, ki bi celovito razreševala vse sisteme nagrajevanja. Morda je temu vzrok občutljivost področja, morda pomanjkanje kadrov, morda pa prav nezdrave kritike. Tudi o teh vprašanjih velja posebej razmišljati.

D. Mlinar

O gospodarjenju na Jelki

Da bi še izboljšali naše poslovanje, smo organizirali široko razpravo o gospodarjenju v prvem tromesečju. Poleg razprav v družbeno političnih organizacijah smo organizirali tudi temeljito razpravo na zborih delavcev.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da so obračuni izdelani prepozno in da pred njihovim sprejetjem ni moč organizirati kvali-

tetne razprave. Ocenjeno je, da poslovanje ni bilo moteno, proizvodnja pa je bila skladna z načrtom. Velike težave predstavlja premajhna prodaja, zato naj TOZD Prodaja izdela program ukrepov za zmanjšanje zaloga iz Jelkine proizvodnje.

Evidence o zalogah in prodaji izdelkov še vedno niso zadovoljive (še vedno prihaja do zamenjav med izdelki ZALE, ki jih izdelujeta TOZD Pohišstvo in Jelka). Jelka naj ima v prihodnje svoj proizvodni program, obenem pa je treba pripraviti rezervni program.

Sistem nagrajevanja ni dovolj spodbuden za doseganje večjega dohodka. Zato se je izoblikoval predlog, naj bi spremenili samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka tako, da se določijo razmerja med dohodkom in sredstvi za osebne dohodke, sredstvi za inovacije, sredstvi za minulo delo in druge kategorije. Po tromesečjih pa bi moral biti izdelan poračun.

Izvršilni odbor sindikata je razpravljajal predvsem o delovni disciplini. Čeprav je bilo v razpravah ugotovljeno, da je delovna disciplina boljša, je izvršilni odbor opozoril, da jo nekateri posamezniki še vedno kršijo.

J. Opeka

Splet nalog

(Nadaljevanje s 1. strani)

IX. OBVEŠČANJE

Kljub številnim oblikam obveščanja in obilici informacij ugotavljamo, da je obveščanje premalo učinkovito in da je premalo trdnih osnov za samoupravno odločanje. Premalo se zavedamo, da so neposredne informacije (govorjena beseda) najbolj učinkovite in prav kvalitati takšnih informacij posvečamo premalo pozornosti. Hkrati pa pomenijo take oblike obveščanja možnost za ugotavljanje stališč delavcev do posameznih vprašanj in za povratne informacije.

Naloge:

1. Zaostri je potrebno odgovornost delavcev, ki posredujejo informacije in ki so po ustreznih zakonskih predpisih dolžni posredovati informacije.

2. Skrbneje moramo pripravljati informacije za organe upravljanja (selekcijiranje gradiva, predlogi v inacih, preprostost in razumljivost).

3. Preveriti je treba učinkovitost in primernost organiziranja

sindikálnih (informativnih) skupin in zagotoviti kvalitetne neposredne informacije.

4. Izdelati moramo sistem povratnih informacij.

X. DELOVNA DISCIPLINA

Eden izmed razlogov za manjšo produktivnost dela je tudi pomanjkljiva delovna disciplina, ki se kaže v velikem številu bolniškega staleža, podaljšanju odmorov, neopravičenem zapuščanju dela in podobno.

Naloge:

1. Poostri moramo delovno disciplino v formalnem, pa tudi v vsebinskem pogledu.

2. Preprečevati je treba nezdrave pojave v medsebojnih odnosih, ki rušijo enotna prizadevanja za disciplino in učinkovitejšo delo ter krepiti zaupanje v kadre (na primer preprečevati »mojstrsko mentaliteto«).

3. Za red in disciplino je potrebno zaostri odgovornost predvsem pri vodilnih in vodstvenih delavcih.

S sprejema Titove štafete pred Brestom

Nekaj zanimivih primerjav

Težave, ki se pojavljajo ob primerjavah naših rezultatov s sorodnimi temeljnimi organizacijami, so predvsem v tem, da so ti podatki na voljo šele takrat, ko je konec poslovnega leta že precej oddaljen. Zato je tudi ta sestavek prišel v naše glasilo nekoliko pozno.

Ogledali smo si podatke o poslovanju slovenske lesne industrije v letu 1978 ter primerjali Brest z dvanajstimi delovnimi organizacijami, ki so imele lani nad 200 milijonov dinarjev dohodka in s povprečjem lesne industrije.

Če pogledamo **dohodek na delavca** kot enega izmed najvažnejših kazalcev, vidimo, da je Brest s 185.629 dinarji na delavca nekoliko nad povprečjem lesne industrije, ki ima 181.894 dinarjev na delavca. Med primerjanimi delovnimi organizacijami je Brest na sedmem mestu od dvanajstih.

Ustvarjeni dohodek na zaposlenega zato tudi ne dopušča, da bi bila delitev kaj dosti različna od povprečja lesne industrije. Tako je **čisti dohodek na delavca** na povprečju lesne industrije, ob nekoliko nižjih osebnih dohodkih in skupni porabi na delavca pa je akumulacija nekoliko nad povprečjem. Isto velja tudi za primerjave z večjimi delovnimi organizacijami, kjer je večina kazalcev okrog šestega mesta. Poučen je vsekakor primer Alples, kjer je dohodek na delavca izredno visok, zato pa so lahko vse oblike porabe in akumulacija nadpovprečne.

Ker so delovne organizacije po organizacijski sestavi precej različne, je vsekakor boljša primerjava s sorodnimi temeljnimi organizacijami. Za primerjave smo uporabili podatke SOZD Slovenijales, ki so bili na voljo.

TOZD Pohoštvo smo primerjali z Alplesom — TOZD Tovarna pohištva, s Savinjo — TOZD Pohoštvo Celje, s Tovarno pohištva Brežice, LIP Idrija — TOZD Pohoštvo in s celotno proizvodnjo Slovenijalesa. Dohodek na delavca v TOZD Pohoštvo je nad povprečjem in ga prekaša edino Alples, vendar pa za skoraj še enkrat več. Izločena sredstva za skupno in splošno porabo so sorazmerna z dohodkom, tako da zaporedje pri čistem dohodku in pri amortizaciji nad predpisano stopnjo na delavca ostane med primerjanimi temeljnimi organizacijami nespremenjeno. Za delitev čistega dohodka je značilno, da imamo osebne dohodke na delavca manjše od povprečja, pač pa TOZD izloča več za stanovanjski prispevek (zaradi večje stopnje) in za skupno porabo (zaradi pokrivanja dvakratnega zneska za topli obrok). Tako lahko ocenimo lansko poslovanje TOZD Pohoštvo kot nadpovprečno, vendar ima Alples še enkrat boljše rezultate.

TOZD Masiva smo primerjali z LIP Radomlje, s KLI Logatec —

TOZD Drobno pohištvo in s Stolarno Dobropolje. Ta primerjava je sicer nekoliko vprašljiva, ker je bilo za lansko leto v poslovnem rezultatu prikazano tudi tapetništvo. Ne glede na to, velja skoraj za vse primerjane temeljne organizacije, da pri dohodku in delitvi dohodka zaostajajo za povprečjem proizvodnje Slovenijalesa. Nekoliko boljše rezultate dosega LIP Radomlje, sledi KLI Logatec, Stolarna Dobropolje in TOZD Masiva pa sta približno enaki.

TOZD Žagalnica smo primerjali z žagami v KLI Logatec, Lesonitu Ilirska Bistrica, Svea Begunje in LIP Idrija. Kot je videti iz kazalcev, so žage nad povprečjem proizvodnje, s tem, da ima manjši dohodek na zaposlenega od TOZD Žagalnica samo še Lesonit. To je razumljivo, saj je v sklopu temeljne organizacije tudi stolarna, ki zaradi izvozne usmerjenosti zmanjšuje dohodek. Tudi za delitev dohodka velja prejšnja ugotovitev.

TOZD Gaber smo primerjali s Sveo Zagorje — TOZD Pohoštvo.

Rezultati so boljši tako od primerjane temeljne organizacije kot tudi od povprečja Bresta in povprečja proizvodnje v Slovenijalesu.

Da bi imeli čimbolj realno primerjavo, smo za **TOZD Jelka** združevali TOZD Žage in TOZD Pohoštvo v Alplesu ter v LIP Idrija. Kazalci povedo, da sta LIP Idrija in Jelka približno enaki in tudi v okvirih povprečja. Zopet je daleč najboljši Alples, ki ima še enkrat boljše rezultate.

Za **TOZD Iverko** nismo imeli primerjalnih podatkov.

Če naj sklenemo, vidimo, da so naše temeljne organizacije po rezultatih približno enake sorodnim temeljnimi organizacijam oziroma v nekaterih primerih nekaj boljše. To velja tudi za delitev dohodka, s tem, da so osebni dohodki nekoliko pod povprečjem, sta pa zato višja stanovanjski prispevek na delavca in sklad skupne porabe.

Moramo pa letos še veliko storiti, da bomo dosegli boljše rezultate, kar bo omogočilo višje osebne dohodke, pa tudi večjo akumulacijo.

P. Oblak

Vrsta novosti

Z LETOŠNJEGA SEJMA V KÖLNÜ

V Kölnu vsako leto prirejajo mednarodni sejem orodij in materialov za pohištvo in notranjo opremo stavb ter strojev in surovin za tapetniško industrijo.

Na letošnjem sejmu je razstavljalo 825 razstavljalcev iz 31 držav, izmed katerih je bilo kar 476 proizvajalcev iz Zahodne Nemčije. Najmočnejše so bile zastopane države evropske gospodarske skupnosti. Proizvajalci so razstavljali na 75.000 kvadratnih metrih razstavne površine. Poleg sejma so v konferenčni dvorani razpravljali tudi o vprašanih svetovne lesno predelovalne industrije. Zanimanje za obisk sejma je vedno veliko saj ga je lani obiskalo okrog 35.000 poslovnih ljudi iz 71 držav.

Sejemski prostor je razdeljen po skupinah materialov na

— surovine, polizdelke in izdelke za lesno industrijo;

— različne izdelke iz železa in umetnih snovi;

— strojne naprave, polizdelke in materiale za tapetništvo;

— surovine, polizdelke in materiale za notranjo opremo;

— materiale za površinsko obdelavo kot so laminati, folije,

furnirji, blago, lepilo in podobno. Najbolj so me zanimala negorljiva gradiva, saj je dobro deveti, kakšno je stanje na zahodnem tržišču. Teh gradiv je zelo veliko, vendar so to v glavnem lesno-mentne plošče, modificirane vezne plošče in plošče iz umetnih snovi. Plošče iz takšnih surovin kot so naše, je razstavljal samo en proizvajalec.

Zelo velika pa je bila izbira furnirjev, laminatov, folij in drugih materialov. Imam občutek, da že prevladujejo laminati in folije, ne pa furnir kot do sedaj. Mnogo proizvajalcev je razstavljalo tudi težko vnetljive obloge, ki so v svetu čedalje bolj iskane. Na sejmu so dajali samo informativne prospekte, obširnejša gradiva pa je moč dobiti šele kasneje v samih tovarnah. Iskal sem prospekte predelnih sten, oblog in spušenih stropov. Dobil sem precej prospektnega gradiva, tako da bomo imeli sedaj precej boljši pregled nad evropsko industrijo ognje odporne plošče.

Sejem je bil zelo zanimiv in na njem je lahko vsakdo našel dovolj zanimivosti za svoje delo v industriji.

D. Mikš

SLAVNOSTNO OB LETOŠNJIH JUBILEJIH

SVEČANA SEJA OBČINSKE KONFERENCE ZK

25. maja je bila v Cerknici svečana seja občinske konference Zveze komunistov Slovenije, ki je bila posvečena rojstnemu dnevni tovariša Tita ter 60-letnici Komunistične partije Jugoslavije, SKOJ in revolucionarnih sindikatov.

Slavnostni govornik je bil Tone Krašovec, član centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. V svojem govoru je izčrpno orisal razvoj predvojnega delavskega in revolucionarnega gibanja na Notranjskem ter zlasti najpomembnejše faze tega burnega razvoja. Pri tem se je posebej zaustavil ob prvih volitvah v Loški dolini 1919. leta, revolucionarnem vrenju v tem obdobju, razvoju delavskega gibanja, prvih stankah, delu delavskih društev in organizacijski povezanosti naprednih kmetov in delavcev.

Izčrpno je prikazal tudi drugo fazo te revolucionarne poti, zlasti vlogo Komunistične partije in njene prve celice v Loški dolini v pripravah na revolucijo in narodnoosvobodilni boj. Ta pomembna vloga se kaže tudi v dejstvu, da je bilo na našem področju 6 španskih borcev, 7 narodnih herojev, 78 nosilcev Spomenice 1941, da je 500 ljudi odšlo v partizane... Orisal je tudi vlogo tedanjih pomembnih notranjskih partijskih aktivistov. (tovariši Popit-Jokl, Novak-Očka, Janez Hribar, Strle-Nino in številni drugi).

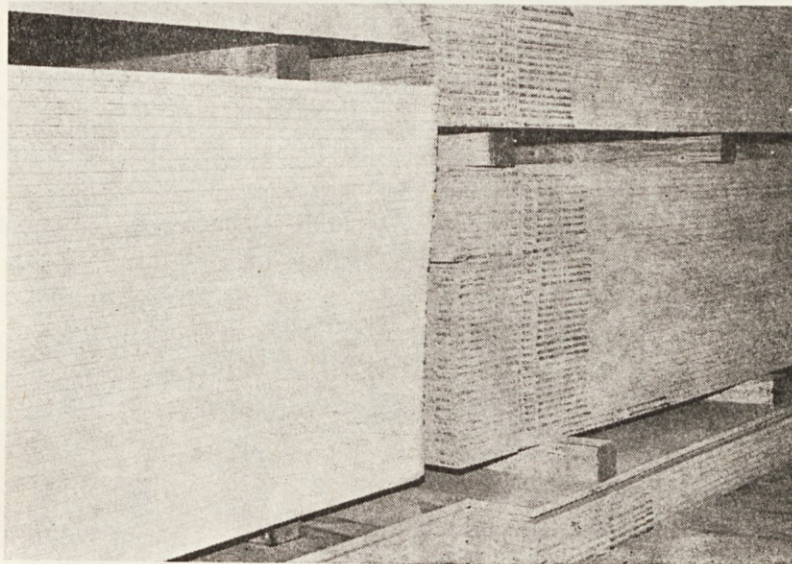
Ko je na kratko prikazal povojno gospodarsko in družbeno preobrazbo Notranjske, je posebej poudaril sedanje naloge komunistov zlasti pri stabilizaciji gospodarstva in kreptvi samoupravljanja.

Zatem je sekretar občinske konference Jože Frank podelil članske izkaznice in spominska knjižna darila novo sprejetim članom Zveze komunistov (v zadnjih mesecih jih je bilo sprejetih 43) ter potrdila slušateljem občinske večerne politične šole.

S svečane seje so tovarišu Titu poslali pozdravno pismo z iskrenimi najboljšimi željami ob njegovem rojstnem dnevu.

V drugem delu seje je bil še kulturni program, v katerem so sodelovali recitatorji Kulturnega društva iz Cerknice in moški pevski zbor Tabor.

B. Levec

Skladišče ivernih plošč

O razvoju lesarstva

S SEJE NA SPLOŠNEM ZDRUŽENJU LES

Ceprav je bil dnevni red seje izvršilnega odbora splošnega združenja »Les« precej obširen, bi se omejil samo na dve temi in sicer na osnutek predloga lesarskih poklicev in osnutek smernic za razvoj lesarstva v Sloveniji v obdobju 1981—1985.

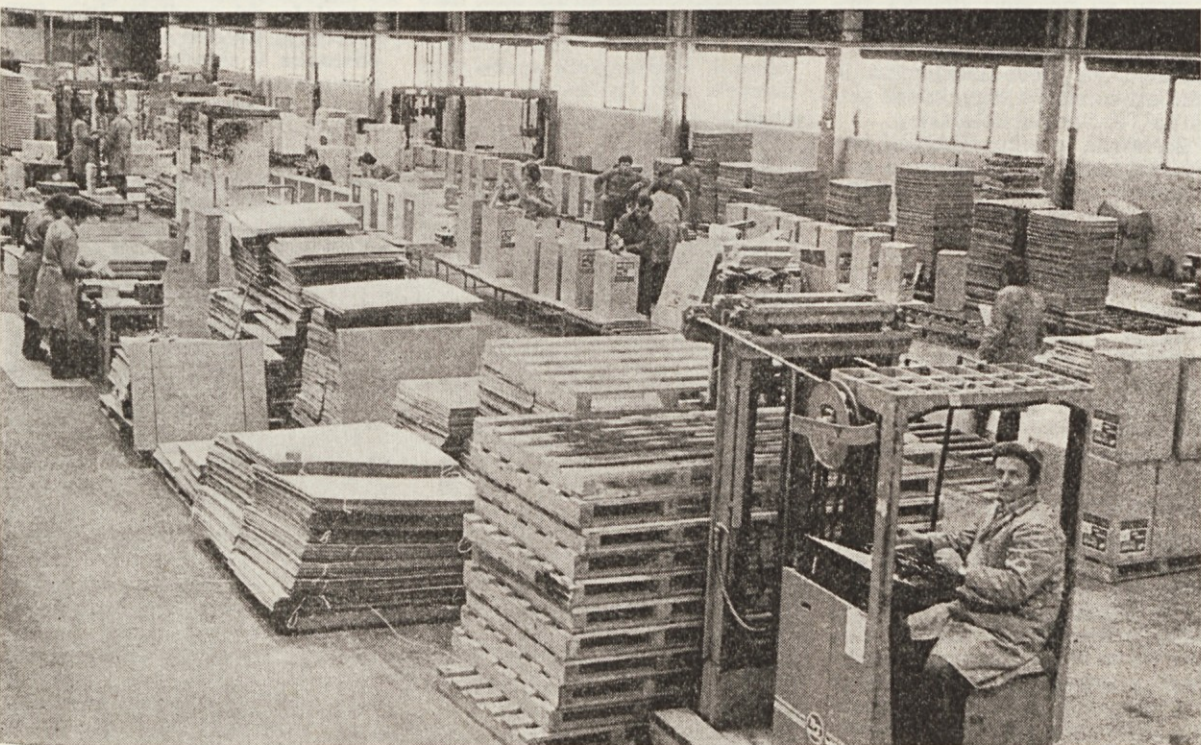
Osnutek predloga lesarskih poklicev je tesno povezan s preobrazbo vzgoje in izobraževanja oziroma z usmerjenim izobraževanjem in zato vnaša številne novosti. Vendar se je že pri osnutku pokazalo, da manjkajo nekateri poklici; na primer tapetnik, steklar... Druga vprašljiva zadeva je v tem, da osnutek ukinja stare nazive kot je mizar in uvaja ime lesar, kar pa lahko pri odločanju mladine za različne poklice slabo vpliva. Vsa ta vprašanja bo treba razrešiti še med javno razpravo, ko bo potrebno tudi pri nas kaj več reči o tem.

V smernicah za razvoj slovenskega lesarstva v obdobju 1981—1985 so predvidene naslednje povprečne letne stopnje rasti:

— žagan les vseh vrst	1 do 1,5 odstotka,
— slepi furnir	do 2 odstotka,
— plemeniti furnir	8,4 odstotka,
— neoplemenitene gradbene vezne plošče	4 odstotke,
— neoplemenitene iverne plošče	4 odstotke,
— oplemenitene plošče vseh vrst	6 odstotke,
— impregnacija lesa	—
— proizvodnja lesenega pohištva	7 odstotkov,
— proizvodnja lesene embalaže	—
— proizvodnja elementov za gradbeništvo	5 odstotkov.

Vsekakor so te rasti manjše kot so želje posameznih temeljnih organizacij. Za nas je zanimiva proizvodnja lesenega pohištva, kjer je stopnja rasti prav gotovo manjša kot bi želele vse proizvajalke pohištva. Glede na sedanje stanje na trgu in upoštevajoč, da ostane delež izvoza pohištva vsaj nespremenjen, pa je ta stopnja stvarna. Možnosti za dotok hlodovine iz slovenskih gozdov je zelo omejena tudi stopnja rasti v proizvodnji žaganega lesa. To seveda ne pomeni, da posamezna temeljna organizacija ne bo lahko povečala proizvodnje tudi za več, vendar bo potrebno še dosti dogovarjanja, če hočemo, da bomo v prihodnjem petletnem obdobju povečali kapacitete lesne industrije.

P. Oblak

Novi proizvodni prostori v TOZD GABER

Novost v proizvodnji pohištva

Po skoraj enoletnih pripravah je ob koncu maja prišla iz proizvodnje prva serija programa Katarina WH. Oznaka WH pomeni, da so elementi izdelani v wenge furnirju s hrastovo izvedbo. Program Katarina WH predstavlja pravzaprav razvoj opuščenega programa Katarina V v estetskem, pa tudi v funkcionalnem smislu.

Bistvene novosti novega programa, ki ga lahko delimo v omarasto-regalski in spalnični del, so:

— uvedba novih elementov kot so zaključni element in kotni elementi pri omarastem delu ter celotni spalnični sestavi;

— uvedba okrasnih letev, ki jih vstavljamo med posamezne elemente; letve so iz masivnega ramiranega lesa;

— uvedba novih ročajev, ki so tudi iz masivnega ramiranega lesa;

— uvedba zaključnih stranic, ki jih dodajamo sestavam na obeh straneh, razen tedaj, če uporabljamo zaključni element;

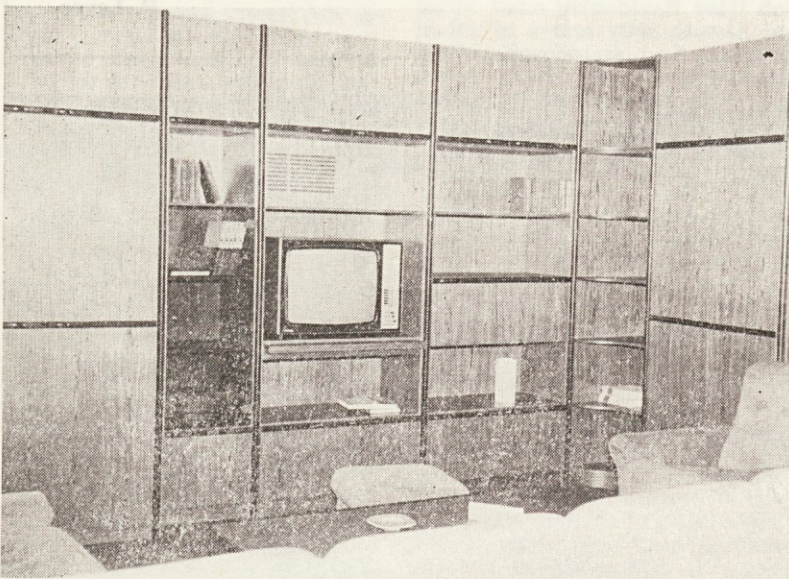
— uvedba novega WH lepljenega furnirja.

Novost je tudi širinski raztes elementov in izračun širine posameznega sestava. Elementi imajo naslednje širine: 912 milimetrov, 462 milimetrov, 2034 milimetrov pri mostnem elementu, 24 milimetrov pri markantni letvi in 17 milimetrov pri zaključni stranici. Tako si izračunamo širino željenega sestava s preprostim raču-

višin in sicer 2362 milimetrov pri postavitvi elementov omaraste ga dela z nastavki, 1870 milimetrov pri omarastih elementih brez nastavkov, 1167 milimetrov pri spalničnih elementih z nastavki in 680 milimetrov pri spalničnih elementih brez nastavkov.

Kot smo že rekli, je iz proizvodnje prva serija, ki jo sestavljajo elementi omarasto-regalskega dela, v proizvodnji pa je tudi druga serija, ki jo tvorijo elementi spalničnega dela.

Med pripravami proizvodnje je bil izdelan tudi del načrtovanega propagandnega gradiva. Posnet in tudi že prikazan je bil televizijski reklamni film o programu, izdelana so navodila za prodajo, izdelane so skice elementov, v tisku je tudi propekt. Prodajna služba je zadolžila naše predstavnike, da zagotovijo v trgovinah čim več postavitev novega programa. Potrošniku oziroma trgovini priznavamo povračilo stroškov montaže v višini 3 odstotkov vrednosti kupljenega blaga. Se bi lahko našteval vrsto akcij in drobcev, ki tvorijo celoto. To pač spremlja pojav novega iz-

Ena izmed izvedenk programa KATARINA WH

nom: skupna dolžina sestava je dolžina vseh elementov plus število okrasnih letev krat 24 milimetrov plus število zaključnih stranic krat 17 milimetrov.

Program Katarina WH daje možnost za kombiniranje štirih

delka na tržišču. Verjetno vsi nestrpno pričakujemo odziv potrošnikov na našo Katarino WH, prepričan pa sem, da smo pravilno ocenili potrošnikov okus ter njegove potrebe in zahteve. V. Harmel

SLOVENŠČINA V JAVNI RABI

Ljubljanski Dnevnik je 5. maja (upravičeno) vščipnil naše glasilo, češ, da v sestavkih, namenjenih delavcem, uporabljamo tuje in preprostim bralcem nerazumljive ekonomske izraze. To število Dnevnika sem prebral posebej pazljivo, pregledal še nekatere časopise in revije, ki so bile pri roki, prelistal neko delegatsko gradivo in se spomnil številnih popisanih papirjev, ki pridejo človeku v roke v vsakdanjem življenju in pri delu. In se zgrozil...

Kako človek ob vseh teh jezikovnih grehah, ki ga neprestano oblivajo in prelivajo, otopi! Postopoma smo sredi lepega in čistega slovenskega jezika izoblikovali povsem nov jezik, ki marsikomu pomeni pravzaprav edino obliko medčloveškega občevanja.

V našem glasilu bomo pričeli z novo stalno rubriko — »Slovenščina v javni rabi.« Najprej nameravamo splošneje spregovoriti o nekaterih sedanjih pojavih v slovenščini, kasneje o pglavitnih slabostih in napakah v »družbeno-političnem in samoupravnem« ter v »poslovnem« jeziku in nato v vsaki številki ob primerih iz neposrednega življenja opozarjati na najpogostejše in najbolj očitne napake pri našem pisnem izražanju. Seveda to ne bo ponavljanje osnovnošolske slovenščine (raba ločil, velika začetnica in podobno), ampak spopadanje z najbolj bolečimi (ne)jezikovnimi pojavi.

K sodelovanju vabimo prav bralce. Opozarjajte nas na najbolj kričeče primere jezikovnega pačenja, sprašujte nas za nasvet! Če ne bomo mogli odgovoriti sami, bomo poiskali pomoč pri ustreznih ustanovah in posameznikih.

Jezik se tudi v našem glasilu (podobno kot v drugih časopisih, revijah in knjigah — zlasti strokovnih) ne bo kar čez noč kaj prida spremenil, saj tudi lektor, zlasti v časovni stiski, ne zmore popraviti vsega, ampak le najnujnejše. Gre nam predvsem za to, da bi se pri sleherniku oblikovala in krepila zavest, da je čistost materinega jezika pomemben del človekove narodne zavesti.

Urednik

Nekoliko zapoznel posnetek z Zagrebškega velesejma

Skandinavski sejem pohištva

Tudi letos smo si ogledali ta tradicionalni sejem pohištva; bil je v Kopenhagnu med 2. in 6. majem. To je pregled pohištvenih dosežkov izključno severnih dežel — Danske, Švedske, Norveške, Finske in Islandije. Na tem sejmu je bila letos tudi razstava pohištva iz dežel, ki želijo trgovati s Skandinavci. Mednje sodi tudi Jugoslavija, ki je v okviru Slovenijalesa, Exportdrva in Lesnine prikazala izdelke naše pohištvene industrije, predvsem izdelke iz masivne borovine, jedilnice, posteljne končnice. V sklopu Slovenijalesa smo razstavljali tudi mi in sicer hišni bar iz Tovarne pohištva Jelka, ki ga je že doslej kupoval danski kupec Linde.

Na večjem delu razstavnega prostora je bilo pohištvo iz masivnega lesa, saj le redko kot osnovno surovino uporabljajo kaj drugega. Pohištvene elemente iz iverk smatrajo za stvar preteklosti in jih zvečine uporabljajo le za otroško pohištvo.

Tudi letos prevladuje masivni bor, pa tudi masivni teak je še vedno priljubljen. Torej ni treba posebej poudarjati, da se kot osnovna elementa pojavljata funkcionalnost kosovnega pohištva in udobnost sedežnih garnitur.

Večina razstavljenih izdelkov je oblikovana tako, da nimajo resnejših tekmecev v svetu, kar zadeva oblikovanje, dognanost, izdelavo in površinsko obdelavo. Vse je kot ulito, saj so vsi vogali

in robovi na mizah, stolih in omarah mehko zaobljeni in seveda kvalitetno obdelani.

Prikazan je bil cel niz stolov iz ukrivljenega vezanega lesa in iz masivnega lesa iglavcev. Plastične in kovine je zelo malo.

Tudi mize so masivne; bodisi podnožja bodisi plošče. Plošče imajo v glavnem masivni okvir, sredina pa je okrašena s keramičnimi ploščami, kar jim daje estetski in uporaben videz.

Pri vseh sedežnih garniturah je čutili skrb za ugodnost. Za tapetiranje le-teh uporabljajo pretežno mehko usnje, žamet in tvid. Malo je bilo prikazanega omarastega pohištva, pa še tisto, kar ga je bilo, predstavlja sklop malih zložljivih omaric bodisi v višino ali v poljubno širino.

Precej je bilo sestavljenih elementov, katerih montaža je izredno preprosta in hitra. To preprostost in praktičnost smo videli tudi pri ogledu velike trgovine pohištva in notranje opreme IKEA.

Trgovina je v bistvu samopostrežba, kjer si sam izbiraš med razstavljenimi izdelki, ki so zvečine demontažni; zato ni težav s prevozom. Cene so izredno nizke, zato za našo proizvodnjo niso spodbudne.

V glavnem je opaziti, da sodobni nagli življenjski utrip človeka utruja, zato si želi umirjene domačnosti, ki jo znajo pričarati Skandinavci s svojimi sedanjimi oblikovalnimi rešitvami.

A. Čenčur

Novice iz Gabra

V GABRU je 20. aprila uspešno stekla akcija o zbiranju prostovoljnih prispevkov za prebivalce Črne gore, ki jih je prizadel potres. Odziv je bil izredno velik. Čeprav so nekateri delavci prispevali že drugod, so zbrali 13.640 dinarjev, od tega 9.540 v denarju, za 4100 dinarjev pa je bilo obveznic. To vsekakor ni malo za 140-članski kolektiv.

26. aprila je bila v GABRU javna razprava, na kateri smo razpravljali o periodičnem obračunu. Ker je bilo poslovanje zelo uspešno v primerjavi s prejšnjim letom, pa tudi v primerjavi z drugimi temeljnimi organizacijami ni bilo večjih pripomb. Iz tega je moč sklepati, da je kolektiv s poslovanjem zadovoljen in si želi še takih uspehov.

Razprodaja poškodovanih kuhinjskih elementov in elemen-

tov izven programa ni več na Marofu pri Cerknici, ampak v Starem trgu v Hacetovemu skednju poleg gasilskega doma. Je pa še vedno ob torkih, čeprav bi bilo ugodneje kakšen drugi dan, tako da bi prišli na svoj račun tudi kupci s parnimi registrskimi številkami. Upajmo, da se bo tega delavski svet kaj kmalu spomnil in določil ustreznejši dan za razprodajo.

F. Gruden

Vroči jubilaranti

Ko je temeljna organizacija JELKA dala pobudo za spremembo določil, ki urejajo »jubilarnt-ske nagrade«, verjetno ni pričakovala, da bo s svojim predlogom sprožila pravi »vroči val«, ki se je imenitno skladal z vročimi majskimi dnevi.

JELKA je predlagala, da bi spremenili dosedanja določila samoupravnega splošnega akta, ki ureja pogoje za izplačila nagrad za delovne jubileje. Sedanji pogoj je, da je delavec delal v BRESTU deset, dvajset ali trideset let nepretrgoma (z dopustnimi izjemami). Zadeva je urejena v aktu o skupnih osnovah in merilih, ki so jih sprejele vse temeljne organizacije.

Po novem predlogu naj bi kot pogoj za pridobitev nagrade veljala vsa delovna doba, ne glede na to, v kateri delovni organizaciji je delavec delal, ali pa naj bi vsaka temeljna organizacija čisto po svoje uredila to obliko nagrajevanja za »minulo delo«.

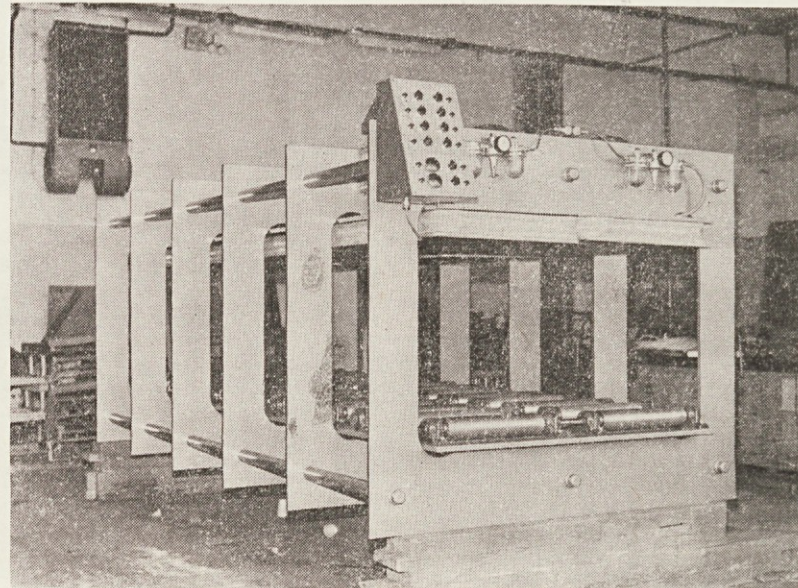
Po sklepu skupnega delavskega sveta so predlog pretehtale vse temeljne organizacije in skupne dejavnosti in o tem zavzele različna stališča. Takole je bilo: štiri temeljne organizacije so za spremembo, po kateri naj se vsteva celotna delovna doba, tri so proti vsaki spremembi, ena temeljna organizacija in skupne dejavnosti pa se niso izjasnile.

Zagovorniki sprememb poudarjajo, da moramo upoštevati družbenost dohodka in da za družbo kot celoto ni pomembno, kje je posameznik opravil svoje delo. Dodajajo še, da je tako pojmovanje pravilno, saj razbija ozko podjetniško oziroma lokalistično pojmovanje.

Nasprotniki sprememb pa z enako vnemo dokazujejo, da je nagrada za delovni jubilej v delovni organizaciji edina oblika nagrajevanja za zvestobo delovni organizaciji, da naj tisti, ki so delali drugod, dobijo iz tistega dela tudi plačilo in da je celotna delovna doba že nagrajevana s posebnim »dodatkom za delovno dobo«. Pri tem pa še dodajajo, da je konec solidarnosti za takšna izplačila, če menijo v drugih temeljnih organizacijah drugače urediti omenjena določila.

Ker je zadeva urejena v skupnih osnovah in merilih, je delavski svet delovne organizacije prek razprave pozval na strpnost in opozoril, da to vendarle ni življenjsko odločilna zadeva. Pretehtal je obe možnosti in na koncu sprejel sklep, o katerem naj se obvesti vse temeljne organizacije, ki so za predlagano spremembo. Le-te naj se na podlagi podrobne obrazložitve stanja same odločijo, ali bodo svoje stališče za spremembo umaknile ali pa vztrajajo pri predlogu in s tem zahtevajo uvedbo usklajevalnega postopka v skladu z določili samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo.

Z. Zabukovec

Stiskalnica, izdelana na Brestu za lastne potrebe

Informacija

O STANJU NALOŽB IN SREDSTEV ZA URESNIČITEV PROGRAMA IZGRADNJE ŠOLSkih PROSTOROV IN TELOVADNIC NA OSNOVI SAMO-

I. UVOD

Na osnovi referendumov o samoprispevku občanov šestih krajevnih skupnosti Cerknica, Rakek, Grahovo, Begunje, Nova vas in Cajnarje-Zilce ter samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev gospodarstva v občini Cerknica smo začeli zbirati sredstva za izgradnjo šolskih objektov in telovadnic v omenjenih krajevnih skupnostih.

Sredstva iz samoprispevka se zbirajo za obdobje od 1. 7. 1975 do 30. 6. 1980 in sredstva gospodarstva po zaključnih računih od leta 1975 do vključno leta 1982.

Gradbeni odbor je za nemoteno in usklajeno delo izmed svojih članov imenoval več komisij: tehnično, finančno in komisijo za samoupravno sporazumevanje s temeljnimi organizacijami. Vsaka komisija je opravljala naloge s svojega področja ter poročala in usklajevala svoje delo na skupnih sejah gradbenega odbora. Potrebno je omeniti, da je gradbeni odbor sestavljen tako, da so v njem zastopani člani vseh krajevnih skupnosti, v katerih je predvidena izgradnja.

Na kratko povzemamo dosedanje delo komisij.

— **tehnična komisija** je v skladu s programom izgradnje pripravila strokovno tehnično dokumentacijo, opravila licitacijo za izgradnjo objektov v krajevni skupnosti Cerknica, opravljala nadzor nad gradnjo in skupaj s finančno komisijo sestavila predlog gradbene pogodbe z izvajalci del;

— **finančna komisija** je sproti spremljala dotok sredstev, sodelovala pri finančnih načrtih za izgradnjo objektov v krajevni skupnosti Cerknica, urejala finančno delo s strokovnimi službami izobraževalne skupnosti pri pripravi finančne dokumentacije;

— **komisija za samoupravno sporazumevanje z združenim delom** je pripravila predlog samoupravnega sporazuma o solidarnostnem financiranju in ga skupaj s socialistično zvezo uveljavila v temeljnih organizacijah.

Pri tem je komisija v skladu s planskimi dokumenti občinskega razvoja v juniju 1976. leta sporazum vključila v celotni paket samoupravnih sporazumov za sprejem v združenem delu. Do sedaj so sporazum podpisale vse temeljne organizacije v občini, razen v krajevni skupnosti Loška dolina.

Iz naše dogovorjene solidarnosti — asfaltirana cesta Žerovnica—Dane

II. PREDRAČUNSKA VREDNOST NALOŽB

Marca 1977. leta je gradbeni odbor pripravil poročilo o poteku naložbenih del in o novem vrednotenju naložb glede na novo ocenitev zaradi naraščanja cen v gradbeništvu ter storitev. Poročilo je bilo posredovano občinski skupščini, družbenopolitičnim organizacijam v občini ter prek internih glasil tudi občanom — združevalcem sredstev.

Kljub temu zaradi boljše obveščenosti ne bo odveč, če ponovimo predračunsko vrednost naložbe, ki je bila objavljena ob razpisu referendumov in novo predračunsko vrednost, ki jo je okvirno opredelil gradbeni odbor na osnovi predvidene rasti cen oziroma stroškov v gradbeništvu in v storitvenih dejavnostih.

a) Predračunska vrednost naložbe

	Po referendumu	Za porast stroškov
Izgradnja osmih učilnic in telovadnic v Cerknici	11.940	26.600
Izgradnja učilnic in obnovitev doma TVD Partizan v Novi vasi	8.380	23.000
Izgradnja 4 učilnic, večnamenskega prostora in adapt. telovadnice na Rakeku	4.650	10.300
Izgradnja telovadnice v Grahovem	1.280	9.700
Adaptacija prostorov za telovadnico in ureditev kanalizacije v Begunjah	550	1.500
Izdelava invest. tehnične dok. ter komunalna ureditev zemljišč	9.200	—
Skupaj:	36.000	71.100

Tako zaporedje pomeni hkrati tudi ustrežni vrstni red naložb, ki je bil sprejet z referendumom.

Predračunska vrednost, ki je bila opredeljena z referendumom, je znašala 36 milijonov dinarjev in je bila izdelana pod močnim vtisom stabilizacijskih prizadevanj. Prav tako so bile v predračunski vrednosti upoštevane cene za čas, v katerem je bil referendum, kar pomeni, da ni bilo upoštevanih podražitev in obresti od najemanja premostitvenih kreditov. Najeti krediti pa omogočajo hitrejšo izgradnjo, delno paralizirajo porast cen gradbenih storitev, seveda pa hkrati povečujejo predračunsko vrednost.

III. URESNIČEVANJE PROGRAMA NALOŽB

Glede na finančne možnosti, se je gradbeni odbor lotil uresničevanja programa naložb pri osnovni šoli v Cerknici. Izgradnja je bila v dveh etapah.

Prva etapa je pomenila izgradnjo telovadnice s pričetkom izgradnje v novembru 1976 in z dokončanjem v septembru 1977. 1.

V drugi etapi so bili zgrajeni dopolnilni objekti — učilnice s pričetkom del v juniju 1977 in dokončanjem v oktobru 1978. 1.

Obe naložbi sta zaključeni. Končna vrednost obeh naložb v Cerknici znaša 31.894.000 din.

Obračun končnih naložb
Obe naložbi je gradbeni odbor spremljal sproti in gradnjo je stalno nadzoroval, saj je bil član gradbenega odbora hkrati tudi nadzorni organ. Med gradnjo je predvsem spremljal roke, kvaliteto dela ter aktivno reševal vse težave, ki so nastajale pri naložbah (reševanje nadrobnosti, iskanje materialov, ki jih je na tržišču primanjkovalo, usklajevanje med izvajalci posameznih del in podobno).

Gradbeni odbor ugotavlja, da sta kljub izrednim težavam med

gradnjo objekta zgrajena kvalitetno in v realnih rokih, v primerjavi z veljavnimi cenami gradbenih in obrtniških del pa tudi z relativno nizkimi stroški.

Površina novih objektov v Cerknici znaša skupaj 3.858 kvadratnih metrov. Stroški za izgradnjo obeh objektov znašajo skupaj z načrti, kotlovnico, notranjo opremo in zunanjo ureditvijo 8.137,38 dinarjev za kvadratni meter. Gradbeni odbor ugotavlja, da je ta cena ugodna.

Nadzorni organ je ob zaključku del pregledal in potrdil celotno gradbeno knjigo, obračun režijskih del pa so vodili v vpisi v gradbeni dnevnik.

Vrednost posameznih del je bila:

a) osnovna šola Cerknica	
— gradbena dela	5.181.189,87
— jeklena konstruk.	597.116,23
— obrtniška dela	4.723.189,08
— instalacijska dela	2.869.313,11
— dodatna dela	776.513,32
— podražitve	824.623,91
— oprema	1.769.246,00
Skupaj:	16.741.191,52

b) telovadnica Cerknica	
— gradbena dela	4.057.437,49
— jeklena konstruk.	831.663,20
— obrtniška dela	2.146.789,11
— instalacijska dela	2.486.019,26
— dodatna dela	1.651.662,35
— oprema	704.708,00
Skupaj:	11.878.279,41

c) skupni stroški za osnovno šolo in telovadnico	
— kotlovnica	1.119.467,15
— zunanja ureditev	955.093,02
— projekti in ostalo	700.000,00
— prispevek za primarno kanalizacijo	500.000,00
Skupaj:	3.274.560,17

VSEGA: 31.894.031,10

Urejanje kanalizacije s Peščanka v Cerknici

IV. SREDSTVA IN VIRI SREDSTEV

Od začetka prilivov sredstev po referendumu — od 1. 7. 1975 do 31. 12. 1978 so bila za izgradnjo šolskih objektov zbrana naslednja sredstva:

	v 000 din
1. Sredstva iz samoprispevka občanov	20.719
2. Sredstva po sporazumu iz gospodarstva	2.321
3. Sredstva izobraževalne skupnosti občine Cerknica	200
4. Sredstva osnovne šole Cerknica	295
Skupaj:	23.535

Delovne organizacije so do konca leta 1978 vplačale po samoupravnem sporazumu naslednja sredstva:

	Po zaklj. rač. 1976	Po zaklj. rač. 1977	Akont. 1978	Skupaj
1. Brest Cerknica	818	923	—	1.741
2. Gradišče Cerknica	38	116	63	217
3. Kartonažna tovarna Rakek	65	—	—	65
4. Transavto Marof	31	39	—	70
5. Gramex Nova vas	25	—	—	25
6. Kovind Unec	20	63	—	83
7. Nanos Rakek	—	120	—	120
Skupaj:	997	1.261	63	2.321

Opomba: V okviru Bresta so vplačevale sredstva Tovarna pohišta Cerknica, Tovarna pohišta Martinjak in Iverka Cerknica.

Iz pregleda je očitno videti, da več delovnih oziroma temeljnih organizacij ni poravnalo svojih obveznosti v določenih rokih.

Gradbeni odbor je v imenu izobraževalne skupnosti za nemoten potek del in za pravočasno zagotovitev sredstev (sredstva za naložbe morajo biti po zakonu zagotovljena v celoti pred pričetkom kakršnihkoli del) pridobil naslednje kredite:

	v 000 din
1. Blagovni kredit izvajalca del Gradenj iz Postojne za izgradnjo telovadnice	2.000
2. Blagovni kredit izvajalca del Gradenj iz Postojne za izgradnjo učilnic	7.500

(Konec na naslednji strani)

Mesec mladosti pri nas

Letos praznujemo vrsto pomembnih jubilejev — 87. obletnico tovariša Tita ter 60-letnico Komunistične partije Jugoslavije, SKOJ in revolucionarnih sindikatov. Vse te obletnice pomenijo pomembne mejnike v izgradnji in razvoju socialistične samoupravne Jugoslavije, zato je prav, da jih na primeren način proslavimo.

Tudi v delu mladih v naši občini ima posebno mesto mesec mladosti. V tem mesecu se povečajo tudi vrste članov organizacije, kajti najbolj delavne iz vrst pionirske organizacije sprejememo v naše vrste.

Komisija za delo s pionirji, ki deluje pri predsedstvu občinske konference, je v začetku maja po vseh osnovnih šolah opravila predavanja kandidatom za sprejem. 25. maja so bile po vseh osnovnih šolah proslave s krajšim kulturnim programom in s sprejemom pionirjev v mladinsko organizacijo. Tako so se naše vrste povečale za približno 275 novih članov.

Poleg tega v maju že vrsto let organiziramo športna tekmovanja, ki so do leta 1977 nosila naziv »tekmovanje za Hribarjev pokal«. Lani so se na podlagi odločitve vseh mladih preimenovali v »občinske športne igre mladih«. To tekmovanje postaja iz leta v leto bolj popularno, saj število sodelujočih stalno narašča. Tako smo letos tekmovali v sedmih različnih panogah: v kegljanju, namiznem tenisu, šahu, krosu, košarki, malem nogometu in streljanju. Nastopilo je nad 800 mladih. Tako smo deloma dosegli en izmed naših osnovnih želja in tudi ciljev občinskih športnih iger mladih — pospeševanje množičnosti in športno rekreativne dejavnosti mladih. Poleg občinskih iger pa v okviru posameznih krajevnih skupnosti potekajo v počastitev meseca mladosti tekmovanja v različnih športnih disciplinah.

Maja so gostovali v Cerknici taborniki iz vse Slovenije. Skupaj z njimi je bila v Cerknici organizirana proslava v počastitev 25. maja — dneva mladosti. Na tej proslavi smo podelili tudi priznanja najbolj zaslužnim mentorjem mladinskih organizacij in najbolj delavnim mladincem, ki so jih za priznanja predlagale posamezne osnovne organizacije.

Pohodna enota, ki je organizirana pri občinski konferenci, je bila 26. maja na osrednji proslavi v počastitev 60-letnice SKOJ v Čepovanu.

Mladinci iz naše občine so skupaj s člani zveze rezervnih vojaških starešin sodelovali na osmem republiškem taktično-orientacijskem tekmovanju v Postojni.

V maju so tudi priprave za sodelovanje v mladinskih delovnih brigadah za mladinske delovne akcije v naši republici in izven nje. V začetku junija bo odšla na zvezno mladinsko delovno akcijo PALIČ '79 regijska brigada »Tone Tomšič«, ki jo sestavljajo mladi iz občin Postojna, Ilirska Bistrica in Cerknica. V okviru priprav so nekatere osnovne organizacije opravile tudi lokalne delovne akcije.

Občinska konferenca se pripravlja tudi na volilno in programsko konferenco.

To je le kratek pregled dejavnosti, ki so jih mladi naše občine opravili v maju, mesecu mladosti. L. Martinčič

Informacija Naši občani so za solidarnost

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

3. Blagovni kredit dobavitelja opreme Slovenijales za telovadnico	496
4. Blagovni kredit dobavitelja opreme Slovenijales za učilnice	1.769
5. Kredit repub. telesno-kulturne skupnosti za telovadnico	1.500
6. Premostitveni kredit Ljubljanske banke, Komunalno-stanovanjske banke	2.650

Skupaj: 15.915

Zelo uspešno je bilo tudi sodelovanje s poslovnima bankama Ljubljanske banke: Kreditno banko Koper in Stanovanjsko komunalno banko Ljubljana. Pri teh dveh bankah smo dobili ustrezna poročstva na prihodnje prilive sredstev in poročstva na menice za odplačila kreditov.

Od vseh omenjenih kreditov je doslej v celoti odplačan le kredit pod št. 1 Gradnjam iz Postojne.

aranžmani smo predvsem pospešili gradnjo (brez kreditov še danes ne bi mogli pričeti z izgradnjo učilnic v Cerknici) in znižali stroške izgradnje (stroški obresti znašajo 2,2 milijona din in so znatno nižji od porasta cen gradbenega materiala in storitev).

Odlok o uvedbi samoprispevka je bil s stališča funkcionalnosti objektov nepopoln. Celo več — v tekstu odloka je bilo posebej poudarjeno, da bodo vsi, z refe-

Delovni ljudje in občani naše občine so hitro in v velikem številu ponudili pomoč črnogorskemu Primorju, ki ga je prizadel katastrofalni potres. Povsod so bili delovni ljudje in občani takoj pripravljene pomagati, saj so delavci sami od sebe sklenili, da bodo delali na prosto soboto in tako prispevali svoj delež k solidarnosti za odpravo posledic potresa.

Pri zbiranju pomoči je uspešno sodeloval tudi Rdeči križ v naših krajevnih skupnostih in v temeljnih organizacijah, kjer so njegovi aktivisti zbirali pomoč. Nekatere temeljne organizacije in delovne skupnosti so svoje obveze (enodnevni zaslužek) že opravile ob koncu aprila ali v začetku maja, drugi pa še bodo. Pričakujemo, da bo velik del enodnevnih zaslužkov nakazan na žiro račun Rdečega križa ob izplačilu majskih osebnih dohodkov.

Da bi v celoti uresničili poziv, ki ga je delavcem naslovil svet zveze sindikatov Jugoslavije in republiški svet sindikatov, bodo morali delavci, katerih osebni dohodki znašajo mesečno nad 8.000 dinarjev, dati še en dnevni zaslužek. Seveda morajo le-ti za dodatni enodnevni zaslužek dati svoj pristanek. Tudi ta pobuda sindikatov je naletele na dober sprejem med zaposlenimi.

Ko je predsedstvo občinskega sindikalnega sveta na svoji pretekli seji ob poročilih iz osnovnih organizacij razpravljalo o teh vprašanjih, je z veseljem ugotovilo, da so dosedanje akcije v zvezi s pomočjo črnogorskemu Primorju dobro opravljene in usklajene. Ob tem gre še posebej za zahvala pripadnikom civilne zaščite, aktivistom Rdečega križa ter vsem delovnim ljudem in občanom, ki so kakor koli že ali še bodo prispevali svoj delež k hitrejši odpravi posledic potresa.

Tako tudi neposredno potrjujemo, da pojem »solidarnost« kot veliko vrednoto socialistične družbe uspešno vgrajujemo v naš vsakdan. F. Žagar

rendumom opredeljeni objekti brez nove opreme. Ker ni bilo dodatnega vira sredstev za nakup opreme izven že znanih virov financiranja, je bilo nujno potrebno popraviti odlok na občinski skupščini.

Naslednja naložba po vrstnem redu, ki ga opredeljuje odlok o izvedbi referenduma, je nova šola in obnovitev telovadnice v Novi vasi. Predračunska vrednost te naložbe (popravljenega za 10% podražitve) znaša 25 milijonov dinarjev.

Naložba bo tako kot v Cerknici razdeljena v dve fazi zaradi dinamike priliva sredstev. Z izgradnjo prve etape bomo predvidoma pričeli konec junija ali v začetku julija letos.

Gradbeni odbor

V. BILANCA PRIHODNIH VIROV IN PORABE SREDSTEV

Izhajajoč iz sedanjega stanja sredstev ter prihodnjih dohodkov in odhodkov ocenjujemo, da bodo do konca plačevanja sredstev samoprispevka in sredstev gospodarstva po sporazumu razpoložljiva v naslednjih obdobjih naslednja sredstva:

	1979	1980	1981	1982
A. Dohodki				
1. Stanje sredstev na dan 1. 1. 1979	520			
2. Prilivi od samoprispevka	8.030	5.550	—	—
3. Prilivi sredstev gospodarstva	1.500	1.700	1.900	—
Skupaj dohodki:	10.050	7.250	1.900	—
B. Odhodki				
1. Odplačila kreditov	9.570	580	370	370
C. Prosta sredstva za nove investicije (A+B)	480	6.670	1.530	370
D. Kumulativa prostih sred.	480	7.150	8.680	8.310

Opomba: V l. 1980 je izračun samoprispevka samo za 1. polletje, ko poteče petletno obdobje plačevanja samoprispevka.

V. ZAKLJUČEK

Nedvomno lahko ugotovimo, da je izgradnja šolskih objektov v Cerknici pokazala, da je dosedanje uresničevanje programa v okviru možnosti sredstev zelo uspešno.

Ob izgradnji objektov so bile povsem izkoriščene možnosti za pridobitve kreditov. O tem nam dovolj zgovorno pričajo številke, ki kažejo na to, da se na prihodnje prilive sredstev iz samoprispevka (edini vir za odplačila kreditov) ne moremo več zadrževati. Z uspešnimi kreditnimi

Letošnje poletno taborjenje

Taborniška odreda Jezerska ščuka iz Cerknice in Presihajoče jezero iz Grahovega bosta organizirala letno taborjenje za svoje člane in ostalo mladino od 1. do 13. avgusta v PODZEMLJU v Beli krajini (ob Kolpi).

Taborniki bodo razdeljeni v vode (10 do 12 članov). Vsak vod bo imel svojega vodnika, ki je član taborniškega vodstva. Taborno vodstvo (starešina tabora, taborovodja, načelnik, ekonom, medicinska sestra in kuharica) bo skrbelo za dnevni red, pravilno prehrano, varnost in program dela. Glavna naloga tabornega vodstva in vodnikov pa bo spoznavanje otrok in mladine z naravo, s taborniškimi veščinami, skrb za telesno krepitev in duševno sprostitve. Spoznali bodo tudi nov kraj, njegovo zgodovino, navade in ljudi.

Dnevna oskrbovalnina na taborjenju bo 60 dinarjev (štirje obroki hrane, prevoz) in jo bo treba poravnati do 20. julija. Prijave bomo zbirali do 1. julija v pisarni zveze telesno-kulturnih organizacij, Gerbičeva 32. Tam boste lahko dobili tudi ostale informacije osebno ali po telefonu 791-256.

ZELŠKI KONCERT SEDMIČ

Tudi v letošnjem avgustu se bomo ob petkih zvečer srečevali v slikoviti cerkvi, kulturno zgodovinskem spomeniku izjemnih akustičnih vrednot, na »Zelških večerih«.

Kulturno skupnost Cerknica, ki je letos že sedmič organizator teh prireditev, je za letošnje zelške večere uspela zagotoviti vrhunske poustvarjalce glasbene umetnosti. Letos bodo v Zelšah nastopali:

ORKESTER BAROČNIH GLASBIL, ŠTUDENTSKI OKTET, PEVCI SAMOSPEVOV IN OPERNIH ARIJ, SLOVENSKI OKTET.

Kdaj bodo nastopali posamezni izvajalci, še ni dokončno znano. To bomo zvedeli do 15. junija in bralce o tem obvestili.

Novo pri letošnjih zelških večerih je dvoje. Odločili smo se za nove cene in pa za abonman, ki obsega vse štiri predstave.

Za posamezni obisk bo treba odšteti 50 dinarjev, če pa se boste abonirali za vse štiri predstave, bo taka abonmajska cena skupaj 150 dinarjev. Sedež bomo oštevilčili, prijave za abonman pa bomo sprejemali od 15. junija do 31. julija 1979 in sicer na Kulturni skupnosti Cerknica, telefon 791-256.

Pristop do cerkvice je z osebnimi avtomobili dovoljen le za izvajalce in organizatorje, obiskovalci pa bodo lahko parkirali v vasi Zelše.

Več o koncertih bomo bralce seznanili še v prihodnji številki.

KULTURNA SKUPNOST Cerknica

NAŠI LJUDJE

V maju, mesecu mladih, smo si za našega sogovornika izbrali mladince in aktivnega družbenopolitičnega delavca **Draga Frlana**.

Med drugim nam je povedal: »Zdi se mi pomembno poudariti, da sta bila moje življenje in delo vseskozi tesno povezana z BRESTOM tem velikom slovenske lesno predelovalne industrije. Prve stike z lesno industrijo in s tem seveda tudi z BRESTOM sem imel že leta 1964, ko sem med šolskimi počitnicami delal v oddelku furnirnice in si tako z delom pridobil svoj prvi zaslužek. Po osnovni šoli sem se vpisal na tehniško srednjo šolo — lesni oddelek. Kot vemo, je bil prav tedaj na pobudo in ob finančni pomoči BRESTA v Cerknici ustanovljen dislocirani oddelek ljubljanske tehnične šole. Tako sem imel možnost, da si pridobim poklic tako rekoč doma. Ob tem velja omeniti, da prav naša generacija predstavlja prvo skupino Brestovih tehnikov, izšolanih doma. Na Brestu sem se zaposlil v oktobru 1969. leta in tu sem seveda še danes.«

— Kakšne so delovne naloge?
»V teh desetih letih, odkar sem na Brestu, sem delal v kontrolni službi, kasneje po vrnitvi iz vojske, pa v pripravi dela. Sedaj opravljam dela in naloge vodje analitikov v temeljni organizaciji POHIŠTVO Cerknica. Delo je tesno povezano z novo zakonodajo in predvsem s stalnimi spremembami v družbeno ekonomskih odnosih (ustava, zakon o združenem delu, ostali sistemski zakoni, ki so izšli na tej podlagi). Težišče dela so prav gotovo prizadevanja za dosledno uresničitev zakonskega načela: za približno enako delo približno enako plačilo. Priznati moram, da nas na tem področju čaka še veliko dela, medsebojnega dogovarjanja in sodelovanja.«

— Kaj pa politično delo?

»Tudi moje delovanje v družbeno političnih organizacijah se je pričelo s prihodom na Brest. Takoj sem pričel z delom v mladinski organizaciji in v njej pred odhodom v vojsko opravljal dolžnosti predsednika mladinskega aktiva (po takratni organizaciji so bili namreč aktivni, vendar v

smislu sedanjih osnovnih organizacij).

Mladinski organizaciji sem ostal zvest tudi po vrnitvi iz vojske in ves čas opravljal različne zadolžitve v tej organizaciji na vseh ravneh njene organiziranosti.

Vzporedno s tem delom sem se vključeval v delo sindikata kot najširše organizacije delavcev. Ti dve družbeno politični organizaciji sta bili in ostali težišče mojega političnega delovanja.«

— Povej nekaj besed o današnji mladini, njeni delavnosti oziroma nedelavnosti!

»Mladina je bila in seveda ostaja tudi v današnjem, razgibanem svetu odraz družbe in njenih značilnosti, ostaja slej ko prej najbolj revolucionaren in napreden del samoupravne socialistične družbe.

Vemo, da je mlada generacija organizirana v zvezi socialistične mladine in da predstavlja njena široka organiziranost, ki zajema vsa področja življenja in dela, najmočnejše orožje pri spremi-

njanju družbeno ekonomskega in samoupravnega položaja mladih. Pri tem so prav mladi delavci temelj te organizacije, saj ob vsakdanjem delu v delovnih kolektivih spoznavajo resnične interese delavskega razreda, se z njim enačijo in ga s političnim delom v svoji organizaciji tudi razrešujejo.

Osnovne organizacije so zelo različno aktivne, to pa predvsem zato, ker vse pre pogosto naletimo na pokroviteljski odnos s strani drugih družbeno političnih organizacij. Zavedati se moramo, da ne moremo imeti delovne in politično učinkovite osnovne organizacije komunistov oziroma sindikata brez akcijsko usposobljene in delavne osnovne organizacije mladine.

— Kaj pa tvoj prosti čas?

»Prostega časa je izredno malo, saj mi družbeno politična dejavnost ter obveznosti v šoli vzamejo praktično ves čas; kolikor pa ga ostane, je namenjen družini ter rekreaciji.«

— In še tvoje želje?

»Želim zdravjati sebi in svoji družini, kolektivu pa, da bi našel pot pri premagovanju nastalih gospodarskih težav.«

V. Žnidaršič

Varnost in delovna organizacija

OB DNEVU VARNOSTI

»Temeljna organizacija združenega dela je, tako kot jo opredeljuje ustava, osnovna oblika združenega dela, v kateri delavci neposredno in enakopravno uresničujejo svoje družbeno ekonomske in druge samoupravne pravice in odločajo o drugih vprašanih svojega družbeno ekonomskega položaja. Temeljna organizacija prevzema torej tudi odgovornost za družbeno samozadržanje in varnostne razmere v svojem okolju.

Delovni ljudje in občani z družbeno samozadržanje uresničujejo svojo pravico in izpolnjujejo dolžnost pri varovanju ustavne ureditve, samoupravnih pravic, človekovih svoboščin, družbenega in zasebnega premoženja in nedotakljivosti osebnosti. V tem je tudi smisel podružbljanja varnostnih zadev, kar je naš temeljni in neposredni cilj v graditvi in uresničevanju takega varnostnega sistema, ki ustreza socialistični samoupravni ureditvi. Podružbljanje tega področja je torej nujno tudi glede na smer našega celotnega razvoja družbenih odnosov, v katerih delovni ljudje postajajo nosilci odločanja o vseh pogojih in rezultatih svojega dela in jih sami varujejo pred odtujevanjem, varujejo pa tudi svojo pravico do odločanja.

Družbeno samozadržanje tvorijo številne in različne, posamezne ali med seboj povezane dejavnosti, ukrepi in dejanja, ki jih izvajajo posamezniki, organizacije in organi. Zato je uspešno in učinkovito uresničevanje družbene samozadržanja mogoče le ob ustreznih stopnji družbene zavesti,

varnostne kulture, solidarnosti med ljudmi, družbene in samoupravne organiziranosti in usposobljenosti. Vse to je mogoče doseči le s stalnim političnim delom ter z organiziranim delovanjem zveze komunistov, socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih ter družbenih organizacij in društev.

V temeljni in drugih organizacijah združenega dela delovni ljudje in občani na podlagi ustavnih določil organizirano razvijajo samozadržane dejavnosti ter preučujejo, preprečujejo in odpravljajo ogrožanje ustavne ureditve, različne pojavnosti, ogrožanje samoupravnih pravic in družbenih odnosov, politično, moralno ali materialno škodo, ogrožanje življenja ali zdravja delovnih ljudi in druga varnostna vprašanja. Pri tem razvijajo vrsto družbenopolitičnih aktivnosti, ki prispevajo k rasti varnostne kulture. Nosilci te aktivnosti so zlasti družbenopolitične organizacije.

Na podlagi zakona o republiških upravnih organih ima republiški sekretar za notranje zadeve dolžnosti in odgovornosti na področju varnosti in sistema družbene samozadržanja. Tudi po zakonu o družbeni samozadržanju, varnosti in notranjih zadevah so v smislu njegove III. preambule organi za notranje zadeve v skladu z zakonskimi pooblastili dolžni opravljati določene naloge v sistemu družbene samozadržanja, dajati pobude, predloge in drugo strokovno pomoč pri organiziranju in izvajanju družbene samozadržanja. Delovne ljudi in občane so dolžni tudi seznanjati z vsebino, metodami in oblikami sovravnega delovanja in z družbeno negativnimi in škodljivimi pojavi, ki jih odkrivajo ter z vzroki za nastajanje takih pojavov. Tudi iz pravilnika o oznakah in ravnanju z orožjem v narodni zaščiti imajo organi za notranje zadeve določene strokovne, nadzorstvene in druge naloge. (Iz brošure »Družbeno samozadržanje v temeljni organizaciji združenega dela«).

V naši občini smo pred nedavnim ocenili uresničevanje družbene samozadržanja pri različnih nosilcih teh dejavnosti. Te razprave bi bilo mogoče strniti v nekaj skupnih ugotovitev:

— Čeprav je že 31. decembra lani potekel zakonski rok za sprejemanje prvih varnostnih ocen in s tem v zvezi tudi načrtov, marsikje le-teh še vedno nimajo.

— Z ocenami so skoraj povsod seznanjeni le ozki krogi (odbori in drugi organi), le malokje pa vsi delavci. To onemogoča, da bi se delavci samozadržanje obnašali, ker pač ne poznajo lastnih

Z majskih praznovanj v KS Begunje

Cerkniški (delegatski?) žaromet

Že nekaj mesecev prihaja ta »žaromet« v našo občino med listi Dnevnika, zlasti v branje številnim delegatom, katerim je pred-

vsem namenjen. Odzivi nanj so med njimi in drugimi občani dokaj različni. Predvsem so zadovoljni, da je sedaj tudi v širši slovenski javnosti več novic o dogajanjih v naši občini, česar nam dosedanji sistem dopisništva pri skoraj vseh slovenskih javnih občinah ni omogočal. Je pa tudi cela vrsta kritičnih pripomb, zlasti na koncept oziroma na temeljno vsebinsko zasnovo te priloge.

V vseh poprejšnjih razgovorih pred rojstvom te priloge je bilo jasno opredeljeno, naj bo priloga v pomoč delegatom pri njihovem samoupravnem odločanju naj bo torej svojevrstna in zgoščena oblika delegatskega obveščanja. Resnici na ljubo, doslej priloga te svoje vloge ni opravičila, saj kakšnih delegatskih gradiv (kratkih, jasnih povzetkov) ni bilo objavljenih; pač pa le kratke novice, ankete in drugi paberki (včasih duhoviti, včasih tudi ne) predvsem o preteklih dogodkih.

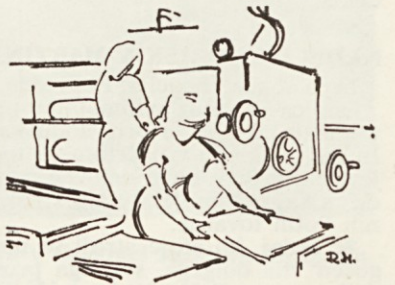
Po mojem mnenju so vzroki za takšno podobo:

— uredniški odbor priloge začetku ni oblikoval trdnega koncepta oziroma temeljne vsebinske zasnove in se sedaj še išče; tudi ni takšnega koncepta obravnaval ali sprejel kdo drug;

— strokovne službe samoupravnih interesnih in krajevnih skupnosti ter skupščine občine ne pripravljajo takšnih delegatskih gradiv, ki bi jih morala vsebovati priloga;

— v takšni situaciji je uredništvo Dnevnika pač prilagodilo koncept priloge svojemu konceptu dopisniških strani.

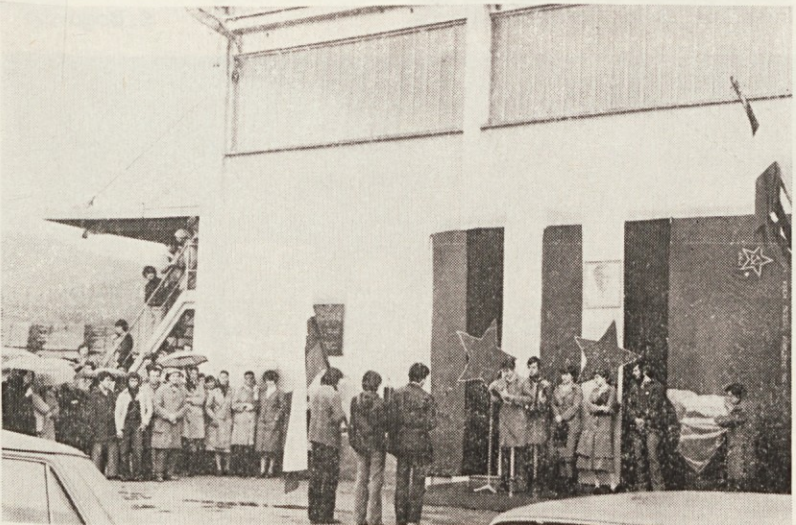
Ta »delegatski žaromet« je torej pravzaprav štirinajstdnevni skupek novic z našega območja, ki bi morale najti svoje mesto med vsakodnevnimi novicami na dopisniških straneh Dnevnika. Tako je s to stranjo (ki jo plaču-

jemo in zvečine pišemo sami) rešeno vprašanje dopisništva, z obveščeno delegatom pa je tako kot poprej.

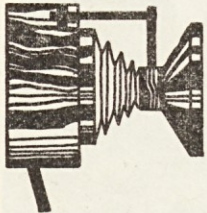
Naj ob koncu poudarim, da so te nametane misli povsem dobro namerne. Vsekakor bi se moral uredniški odbor priloge v nekoliko razširjeni sestavi (še z drugimi predstavniki, ki so zainteresirani za to obliko delegatskega obveščanja) temeljito pogovoriti o vsebinskem konceptu »žaromet« in morda najti tudi kakšne nove rešitve.

B. Levec

Zvezna štafeta mladih tovarišu Titu je prenočila v TOZD Žagalnica. Posnetek s svečanega sprejema

Z očmi naše kamere

Nekateri se znajdejo... Delavec iz TOZD POHIŠTVO se ob nekaterih »zaporah« pripelje na delo kar s traktorjem

BRESTOV
pred 10 Leti
OBZORNIK
GLASILO KOLEKTIVA

(Iz številke 20—31. maj 1969)

LETOS JE 105 DELAVCEV PRAZNOVALO DELOVNI JUBILEJ

Dan pred 1. majem so po poslovnih enotah organizirali sestanke slavlencev. Pred razdelitvijo nagrad so jim predsedniki delavskih svetov v svojih govorih čestitali za delovni jubilej. Potem, ko so ugotovili gospodarske uspehe, ki jih zlasti v zadnjem času dosega naše podjetje, so poudarili tudi zasluge, ki jih imajo jubilarji za razvoj podjetja. Poudarili so, da so nagrade za stalnost dela pravzaprav priznanje delavcem za vse tisto, kar pojmujemo pod strokovnostjo, uspehom pri delu, disciplino in podobnim.

Dolgoletni delovni staž pri podjetju nedvomno pomeni delavcu večjo strokovnost in večjo uveljavitev njegovih delovnih sposobnosti.

OBISK GOSPODA MORSA

Kakor vsako leto, nas je tudi letos obiskal gospod Mors, lastnik firme z enakim imenom. Za njegov obisk smo pripravili lepo kolekcijo vzorcev, na osnovi katerih bo pripravil program za leto 1870. Izmed njih je prišlo v ožjo izbiro le nekaj vzorcev, ki pa jih bo treba konstrukcijsko in oblikovno še obdelati in pripraviti nove vzorce za septembrski obisk.

PRVI MATURANTI TUDI V CERKNICI

Gaudeamus igitur! — Veselimo se torej! To staro pesem maturantov je ob koncu rednega pouka zapelo 23 dijakov tehniške šole lesne stroke dislociranega oddelka v Cerknici. Prva generacija mladih deklet in fantov, doma iz različnih krajev cerkniške občine, je prišla do cilja, ki si ga je zastavila pred štirimi leti.

To je pomemben dogodek za Cerknico. Se pomembnejši pa je za mlade bodoče tehnike in za Brest, kamor bodo skoraj vsi prišli na delo.

NEDELJSKI OBISK V MARTINJAKU

Lepa sončna nedelja. Dopoldne, 25. maja. Obilica osebnih avtomobilov na parkirišču pred Tovarno pohištva v Martinjaku je že pri vhodu kazala, da se v tovarni nekaj dogaja. In res, v skladu z načrtom so točno v terminu dovršili premik strojev iz starih v nove delovne prostore. Velika nova dvorana, svetla, da je kaj, je sprejela vrsto strojev, ki so se doslej skrivali po temačnih kotih tovarne.

Ze sedaj, ko stoje stroji in polizdelki sami, daje novi objekt močnejši vtis dolgega, svetlega prostora, ko pa bodo prišli delavci in dali strojem življenje, bo to še lepše.

BLIŽA SE ČAS LETNIH DOPUSTOV

Res je, da je pred leti več članov kolektiva letovalo organizirano v skupinah, to je bilo še v časih, ko je bil dopust regresiran s strani podjetja. Ker pa je bila sprožena akcija, da se kolektivna potrošnja prenese na osebne dohodke, ni več možno dajati regresov za kolektivne dopuste. Dejstvo je tudi, da te kolektivne potrošnje niso izrabili vsi člani kolektiva, v najboljšem primeru le ena šestina vseh zaposlenih, zato je bil sklep o odpravi kolektivne potrošnje pravičen.

KEGLJAŠKA SEZONA 1968/69 JE KONČANA

Vsi kegljači, pa tudi drugi občani, ki se zanimajo za ta šport, želijo, da bi tudi cerkniški Brest dobil avtomatično kegljišče. Z vsestranskim razvojem cerkniške občine, zlasti z razvojem turizma bo potreba po avtomatičnem kegljišču vse večja. Kegljische se bo tedaj lahko samo vzdrževalo, le nekdo bi moral začasno financirati avtomate. Ta naložba ne bi bila zastoj, saj bi denar v avtomatih vračal začetno investicijo, pa tudi za vzdrževanje bi še ostalo.

Iz drugih lesarskih kolektivov

Da bi pospešili dejavnost na področju izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov, so v STOLU vpeljali nagrado »Stolov inovator leta«. Letos so jo podelili prvič. Nagrado podeljujejo tistemu, ki s svojim predlogom zagotavlja največji prihranek v tistem letu in znaša 5000 dinarjev, s tem, da mora biti višina letnega prihranka najmanj 35.000 dinarjev.

LESNINA je v aprilu odprla nov prodajni center v Sarajevu. Na 3000 kvadratnih metrih razstavnega prostora bo potrošnikom na voljo najširši izbor pohištva, pa tudi vse vrste ostale stanovanjske opreme. Naložba je veljala 50 milijonov dinarjev.

ELAN pa je v Beogradu odprl športno trgovino. Doslej so številni posamezni predstavniki šol in društev prihajali naročat potrebne športne rekvizite prav v tovarno. Z novo športno trgovino so se približali številnim kupcem, katerim bodo nudili izdelke vseh Elanovih proizvodnih programov, pa tudi primeren servis in strokovno postrežbo.

V LIP Bled znašajo poprečni mesečni dohodki v prvem letošnjem četrtletju 6.080 dinarjev in so za dobrih osem odstotkov višji kot v enakem lanskem obdobju. Ugotavljajo, da osebni dohodki naraščajo skladno z rastjo produktivnosti.

V MEBLU ugotavljajo, da so četrtletni rezultati gospodarjenja v novi tovarni ivernih plošč ugodnejši kot so jih pričakovali. Odpravili so vrsto notranjih vzrokov za slabše poslovanje (v letošnjem četrtletju so naredili 3800 kubičnih metrov surovih plošč več kot v lanskem, bilo je za približno 100 ur manj zastojev, manjši so bili direktni stroški). Tudi samoupravni sporazum o kompenzaciji, ki so ga podpisali uporabniki plošč, prinaša prve rezultate, saj je z njim dosežena višja cena. Tako v teh mesecih planirana izguba ni bila dosežena, čeprav težave še ostajajo in grozijo nove.

V SLOVENIJALESU-trgovina bodo zamenjali računalnik. Prvega so imeli pred osmimi leti, ta pa bo tretji, seveda z znatno večjo zmogljivostjo. Dosedanji računalnik ni več kos zahtevam, ki jih narekuje nenehna rast prodaje na domačem in na tujih tržiščih. Nova oprema bo predvidoma postavljena v začetku prihodnjega leta v novem poslovno-prodajnem centru, ki je bil svečano odprt 9. maja.

Tudi v MARLESU imajo težave z izvozom pohištva. Lani je znašal celotni izvoz 76.707.021 dinarjev, kar je 89 odstotkov letnega načrta. Od tega je bilo izvoženih za slabo polovico žagarskih izdelkov, drugo polovico predstavljajo montažne stavbe, medtem ko je izvoz pohištva komaj omembe vredna, čeprav predstavljajo proizvodnja pohištva približno polovico celotne Marlesove proizvodnje. Obetajo pa si nov velik izvozni posel — izvoz montažnih hiš v Venezuelo (za začetek 40 hiš).

JELOVICA pa si obeta lep posel na Madagaskarju. Tam naj bi

sodelovala pri izgradnji in usposabljanju novih tovarn za montažne elemente, poleg tega pa bi dobavila tudi večje število lastnih montažnih hiš, prilagojenih tamkajšnjim podnebnim razmeram. Takšne bi potem tudi izdelovali na Madagaskarju, Jelovica pa bi še naprej dobavljala stavbno pohištvo in polkna.

V ALPLESU se pripravljajo na izdelavo srednjeročnega načrta za obdobje 1981—1985. Med dru-

gim so izdelali natančen program dela in nalog (z nosilci in roki) za pripravo načrta v letošnjem in prihodnjem letu.

V TOVARNI MERIL je po trinajstih mesecih znova stekla proizvodnja žaganega lesa. Toliko časa je namreč poteklo, da so nabavili in montirali novi polnojarmanik, ki so ga nabavili v Sovjetski zvezi. Sedaj stroj v eni delovni izmeni razžaga 30 kubičnih metrov hlodovine.

Iz sosednjih kolektivov

Ta stalna rubrika, ki smo jo vpeljali pred meseci na pobudo našega uredniškega sveta, kar ne more in ne more zaživeti. Novice dobivamo predvsem iz Kovinoplastike in Gradišča, kjer tudi sicer posvečajo obveščanju precejšnjo pozornost, iz drugih, predvsem manjših kolektivov pa novic, čeprav so nam jih odgovorni za obveščanje obljubljali, ni. Mislimo, da je predvsem v njihovem interesu, da naši občani zvedo za novosti iz Kartonaže, Novolita, Iskre v Cajnarjih, Avtomontaže, SAP-a, Komunalnega podjetja, Kovinda, Trgovine, Goštinstva in iz drugih kolektivov, ki smo jih zaprosili za sodelovanje.

KOVINOPLASTIKA — UGODNI REZULTATI

V prvih treh letošnjih mesecih so temeljne organizacije Kovinoplastike presegle planirano vrednost proizvodnje za slabih 6 odstotkov. Glede na proizvodnjo preteklega leta je pri TOZD Okovje viden skok proizvodnje sodobnega okovja, pri TOZD Inox pa velik porast proizvodnje pomivalnikov iz nerjavečega jekla.

TOZD Plastika je preseгла plan proizvodnje za 17 odstotkov. Tudi TOZD Roto — Lož ima dober rezultat proizvodnje, saj je za 18 odstotkov nad planirano. TOZD Metalpres pa zaostaja za planom za dva odstotka.

Plan prodaje je presežen za dobrih 7 odstotkov; pri tem izstopata TOZD Inox, ki je preseгла plan za 13,4 odstotka ter TOZD Plastika, ki je plan preseгла za 21,7 odstotka, medtem ko TOZD Roto — Lož plana ni dosegla. Temeljni organizaciji Okovje in Metalpres sta plan presegli in sicer Okovje za 2,2 odstotka in Metalpres za 8,9 odstotka.

Letos že osmič

TRADICIONALNI POHOD PO POTEH DOMICILNIH ENOT NOTRANJSKE

30. junija se bo pričel že osmi tradicionalni pohod po poteh domicilnih enot Notranjske. Tokrat bo zbor in začetek pohoda v Novi vasi, konec pa 4. julija na Velikih Blokah, ko bosta v domu JLA zaključna slovesnost in brigadna konferenca.

Udeleženci pohoda bodo razdeljeni v naslednje domicilne enote: VDV bataljon, Bračičeva brigada, Notranjski in Loški odred ter Jurišni bataljon 18. divizije. Komandant pohoda bo tokrat Ivan Jernejčič iz TOZD Pohištvo Cerknica.

Na okoli 130 kilometrov dolgem pohodu, ki bo z zbornega mesta potekal do Bezuljaka, Rakeka, pa skozi Cerknico, Marti-

Zapišimo najprej, da so načrtovano pričeli uresničevati. Nedavno tega smo bili priče začetim zemeljskim delom v novi industrijski coni v Podskrajniku.

Na platoju, ki nastaja, bodo postavljene hale iz armarobetonovskih konstrukcij, namenjene pa bodo za skladišča, mehanične, mizarske in tesarske delavnice ter železokrivnice.

V bližnji prihodnosti bo tja preseljena tudi betonarna, nekoliko kasneje pa bo tam postavljena tudi povsem nova tovarna granol suhe malte. Vidimo torej, da se bodo z nekaterimi dejavnostmi odselili s sedanje lokacije, ki je v strnjem stanovanjskem naselju v Cerknici.

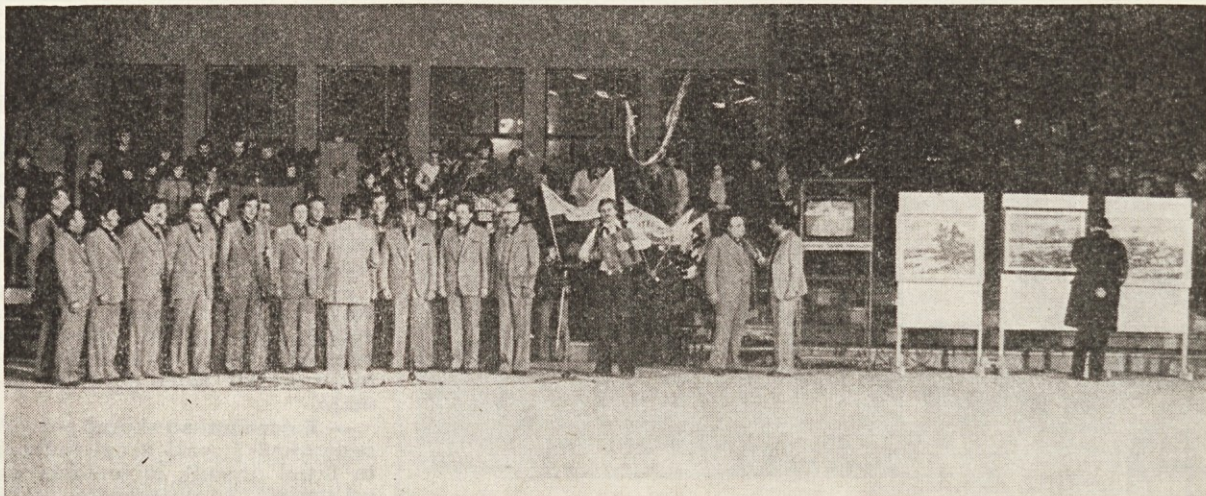
Ta naložba bo potekala v fazah, od katerih prva bo doživela svoj začetek v 1980. letu, ki je za GRADIŠČE jubilarno, saj bodo v tem letu praznovali 30-letnico svojega uspešnega delovanja in razvoja.

njak, Žerovnico, Markovec do Velikih Blokah, bodo obiskali številna spominska obeležja iz NOB, pripravili pogovore z nekdanjimi borci in aktivisti ter imeli politične ure in kulturne prireditve.

Dosedanjih pohodov se je povprečno udeležilo po 140 mladincev in mladink iz občine, predstavnikov mladinskih organizacij iz sosednjih občin, članov ZRVS in drugih.

Š. Bogovčič

Nekaj za Cerknico... Oddaja »v Živo« iz našega malega mesta

NAŠE MALO MESTO

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je dal na prehod k avtobusni postaji postaviti oglasno tablo.

Trenutno so na njej fotografije težjih prometnih nesreč v občini in prispevki mladih. Ogled priporočamo posebno novo pečenim voznikom in tistim, ki imajo užitek pritiskati na plin.

Informacije ne bodo odveč tudi ostalim udeležencem v prometu našega malega mesta.

— 0 —

V Ljubljanskem dnevniku je bilo v rubriki »povedano na uho« med ostalim zapisano že znano dejstvo, da v našem malem mestu gradijo blagovnico, ki bo imela štiri tisoč kvadratnih metrov prodajnih površin. Do tukaj je vse v redu in prav. Toda v nadaljevanju članka, ki opisuje pogovor dveh neznancev, je razumeti, da bodo na policah nove veleblagovnice našega malega mesta le najrazličnejši elaborati.

Meščani se zaskrbljeno sprašujejo, ali bodo morali še naprej na potrebne nakupe v Ljubljano. To ne bo nič prijetno spričo zapor za parne in neparne številke in podražitve avtobusnih storitev.

Tretji maj je bil zares prelomnica za avtomobilski ropot. Posebno je novi ukrep občutiti prvo soboto in nedeljo v mesecu. Občani našega malega mesta so nekako zbegano kukali skozi okna, ker niso bili navajeni na ljubi nedeljski mir.

Za vesel konec prve »neparne nedelje« je poskrbela pisana družina z glasbenimi instrumenti, ki se je vozila na pravi pravcati kočiji z dvema konjskimi močmi in s poskusno, ročno narejeno tablico 001-004.

Na postaji milice so povedali, da do sedaj ni bilo posebnih kršitev teh predpisov. So pa primeri, ko se posamezniki znajdejo in se v času zapore za štirikolesnike pripeljejo v službo ali po drugih opravkih s kolesom, mopedom in celo s traktorjem.

Praznik čebelarjev

16. marca 1919. leta je bila ustanovljena prva podružnica slovenskega osrednjega čebelarkega društva za sodna okraja Cerknica in Lož s sedežem v Grahovem. Na občnem zboru je bilo nad 50 čebelarjev. Število članstva je hitro naraščalo in jih je bilo do naslednjega občnega zbora, ki je bil 21. decembra istega leta, že 82. Na tem občnem zboru so ustanovili dve podružnici in sicer v Cerknici in Starem trgu. Od takrat do danes obe društvi z manjšimi prekinitvami stalno delujeta, le da je društvo iz Cerknice preneslo svoj sedež na Rakek.

Obletnico ustanovitve prve čebelarke organizacije pri nas bodo letos dostojno proslavili in sicer v nedeljo, 24. junija v Cerknici. Organizacijo proslave je prevzela občinska zveza čebelarških društev Cerknica, ki združuje vsa tri osnovna društva z Rakeka, iz Starega trga in Nove vasi, pokroviteljstvo pa je prevzela Kmetijska zadruga Cerknica.

Slavnostni del bo že dopoldne in sicer ob 9.30, ko bo izpred BRESTA odšel spreved čebelar-

jev z godbo na pihala do šole, kjer bo osrednja proslava z razvitjem prapora, kar vsi čebelarji že dolgo želijo. V šoli bo tudi čebelarstva razstava ter tekmovanje mladih čebelarjev — krožkarjev iz nekaterih šol ljubljanskega okoliša in iz Primorske. Tega dne bodo predali šolam na Rakeku in Cerknici, kjer že dalj časa delujeta čebelarstva krožka, dva manjša čebelnjaka — paviljončka. Panje za oba čebelnjaka je darovalo podjetje MEDEX iz Ljubljane, res pa je JELKA iz Begunja.

Istega dne bo odprta tudi plemenilna postaja v Javorniku, ki jo bodo uporabljali za plemenitev mladih matic od čebelarjev iz domačih in sosednjih društev.

Med slavnostnim delom proslave bodo podeljene tudi diplome častnim članom — čebelarjem, ki so dolga leta čebelarili ali pa še čebelarijo in imajo za sluge za razvoj organizacije.

Popoldne bo ob Cerkniškem jezeru veseli del proslave, kjer bodo za jedajo in pijačo poskrbeli čebelarji in ribiči, zabaval pa bo ansambel SLAK.

M. Juvančič

Pripravnništvo po novem

Pripravnništvo je z novimi predpisi doživelo nekaj sprememb oziroma novosti, ki jih bom poskušal na kratko opisati.

Pripravnik je vsak delavec, ki prvič začne opravljati delo oziroma naloge, pa v okviru programa izobraževanja za poklic ni imel programa praktičnega pouka, proizvodnega dela ali proizvodne prakse v takem obsegu, da bi lahko samostojno opravljal delo v svoji stroki. Po pravilniku o pripravnstvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu, ki ga je izdala gospodarska zbornica Slovenije se smatra, da ne izpolnjuje pogojev za takojšnjo opravljanje samostojnega dela v svoji stroki delavec, ki ni imel v vsem programu izobraževanja za poklic najmanj polovice učnega programa opravljenega na praktičnem pouku, proizvodnem delu ali proizvodni praksi ali ni zanj posebej drugače določen program pripravnstva in strokovnega izpita.

Organizacije združenega dela lahko v svojih samoupravnih splošnih aktih določijo pripravnništvo in strokovni izpit tudi za poklice, za katere sicer po omejenem pravilniku to ni obvezno, če presodijo, da dosednji izobraževalni programi ne vsebujejo dovolj praktičnega pouka, proizvodnega dela ali proizvodne prakse glede na zahteve delovnega procesa.

Pripravnik lahko sklene delovno razmerje tudi za določen čas in sicer:

— če v temeljni organizaciji ni pogojev, da se po končani pripravniški dobi in po opravljenem strokovnem izpitu razporedi na ustrezna dela oziroma k nalogam;

— če si pripravnik želi v temeljni organizaciji pridobiti delovne izkušnje, potrebne za samostojno opravljanje svojega poklica.

Število pripravnikov za posamezne stopnje in vrste strokovnosti, ki jih bodo sprejeli v delovno razmerje v vsakem letu, določijo delavci v temeljni organizaciji na podlagi srednjeročnih potreb po kadrih in v skladu z letnim kadrovskim načrtom.

Pripravniška doba traja lahko najmanj šest mesecev in največ eno leto, če zakon za posamezne vrste poklicev ne določa drugače. Dolžina pripravniške dobe se določi v samoupravnem splošnem aktu glede na zahtevnost in posebnost del oziroma nalog.

Pripravniku, ki je pri opravljanju pripravniškega programa in delovnih nalog posebno uspešen in s tem dokaže, da si je pridobil izkušnje, potrebne za samostojno delo v svoji stroki, se lahko na predlog delavca, ki vodi in spremlja pripravnikovo delo, skrajša pripravniška doba in dovoli, da opravi strokovni izpit pred potekom polovice zahtevane redne pripravniške dobe.

Namen pripravništva je, da se pripravnik po določenem programu in načrtu pod strokovnim vodstvom seznaní ter vpelje v delovno okolje in usposobi za neposredno delo v poklicu oziroma v stroki, za katero se glede na svojo strokovno izobrazbo pripravlja in pridobiva delovne izkušnje za samostojno delo.

Program pripravnstva določí temeljna organizacija za posamezne vrste poklicev oziroma strok. Program strokovnega usposabljanja pripravnikov se sestoji iz splošnega dela, ki je enoten za vse pripravnike, ne glede na njihovo strokovno izobrazbo, in iz posebnega dela. Splošni del zajema pridobitev splošnih delovnih izkušenj glede na delovno okolje, zlasti spoznavanje z organiziranostjo, poslovanjem, razvojem in plani temeljne organizacije ter družbeno-ekonomskimi odnosi in samoupravnimi pravicami, obveznostmi in dolžnostmi. Posebni del vsebuje spoznavanje stroke in praktično usposabljanje za opravljanje samostojnih del oziroma nalog določenega poklica oziroma stroka.

Med pripravniško dobo se pripravnik strokovno usposablja pod neposrednim vodstvom in nadzorom strokovnjaka-mentorja. Po končani pripravniški dobi pripravnik opravlja strokovni izpit pred tričlansko izpitno komisijo, ki jo imenuje pristojni organ temeljne organizacije. Dva člana komisije sta iz vrst strokovnjakov temeljne organizacije, eden pa iz liste strokovnjakov članov izpitnih komisij, ki jo sprejmejo organi splošnih združenj posameznih strok oziroma medobčinskih zbornic. Član izpitne komisije, ki je imenovan iz te liste strokovnjakov, je tudi predsednik izpitne komisije.

Strokovni izpit je lahko usten ali pismen oziroma sestavljen in obsega splošni in posebni del. Pripravniku, ki prvičkrat ne opravi strokovnega izpita, se mu podaljša pripravniška doba za to-

liko časa, kolikor je po oceni izpitne komisije potrebno za njegovo usposobitev za samostojno opravljanje del oziroma nalog, vendar najdalj za polovico pripravniške dobe, ki mu je bila določena glede na njegovo stopnjo izobrazbe.

Pripravniku, ki že drugič ne opravi strokovnega izpita, preneha delovno razmerje z dnem, ko ne opravi izpita.

Iz vsega povedanega lahko sklepamo, da je pripravništvo obravnavano še bolj resno in dosledno kakor do sedaj, saj bo z vključitvijo zunanjih strokovnjakov v izpitne komisije zagotovljeno, da se bo pripravništvo izvajalo tako, da bo služilo svojemu osnovnemu namenu, ki je v tem, da se usposobi teoretično podkovan strokovnjake za samostojno delo v praksi.

A. Perčič

Usmerjena gradnja v Begunjah

Lani je bil izdelan podroben urbanistični načrt naselja Begunje. Komunalna skupnost je del zemljišč, ki so s tem načrtom določene za zazidavo, že odkupila. Tako so ustvarjeni vsi pogoji, da bi ta zemljišča pozidali z zasebnimi stanovanjskimi hišami. V javni razpravi o sporazumu o urejanju stanovanjskih zadev so delavci JELKE pokazali veliko zanimanje za gradnjo stanovanjskih hiš v okviru stanovanjske zadruge.

Zato se je svet za kadrovske zadeve JELKE odločil, da ustanovi enoto stanovanjske zadruge. Za ustanovitev te enote so dali načelno soglasje tudi predstavniki samoupravne stanovanjske skupnosti, komunalne skupnosti in stanovanjske zadruge. Koordinacijska komisija za stanovanjske zadeve BRESTA pa je pri oblikovanju predloga za delitev sredstev za stanovanjsko gradnjo predvidela tudi ustrezna sredstva za pokritje finančnega načrta te enote stanovanjske zadruge.

Do sedaj se je prijaviло za enoto stanovanjske zadruge v Begunjah enajst delavcev iz JELKE. Zanj pa se zanimajo tudi nekateri delavci iz drugih Brestovih

temeljnih organizacij in delavci iz drugih delovnih organizacij. Ker rok za prijave še ni potekel, končno število prijavitelcev še ni znano.

Ugotavljamo, da je za gradnjo v okviru stanovanjskih združenj vedno več zanimanja. Čedalje več delavcev vidi, da ima gradnja v okviru zadruge več prednosti: kompleks zemljišč je mogoče bolj in ceneje opremiti s komunalnimi napravami, gradnja se lahko konča zelo hitro, stanovanjska sredstva delovne organizacije in graditeljev se oplemenitijo s sredstvi banke ter dobaviteljev stanovanjskih hiš in samoupravne stanovanjske skupnosti. Priprave na ustanovitev enote stanovanjske zadruge tečejo po načrtih in pričakujemo, da bo do konca avgusta urejena vsa dokumentacija.

Čeprav delavski sveti do sedaj še niso sprejeli predloga za delitev sredstev, po katerem je predvideno, naj bi v cerkniški dolini 30 odstotkov sredstev namenili za gradnjo v okviru stanovanjske zadruge, pa interesenti pričakujejo, da bo akcija stekla tako kot je zastavljena.

J. Opeka

Maja je bila v našem salonu pohošstva v Cerknici razstava knjig. Posebnega komercialnega uspeha ni bilo ...

REVIVA NOTRANJSKIH PIHALNIH ORKESTROV

Člani pihalnih orkestrów iz Notranjske so se dogovorili, da se bodo vsako leto zbrali v določenem kraju in pokazali svoje dosežke na glasbenem področju.

Letos bo revija prvič in sicer v Cerknici 30. junija ob 20. uri pred osnovno šolo. Sodelovali bodo pihalni orkestri iz Postojne, Idrije, Vrhnike, Logatca in iz Cerknice.

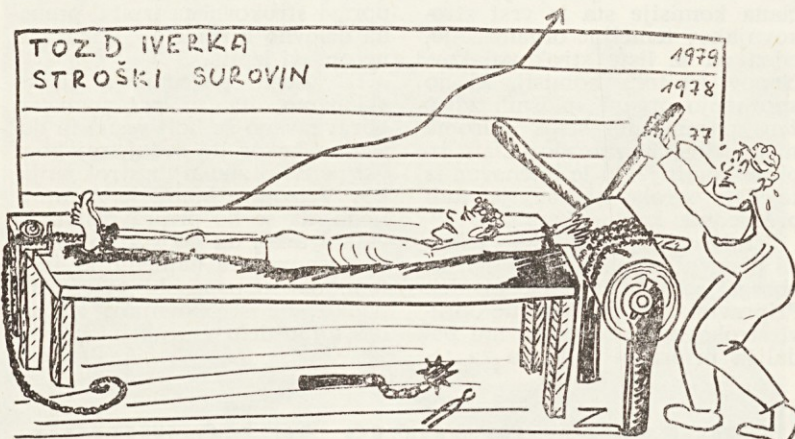
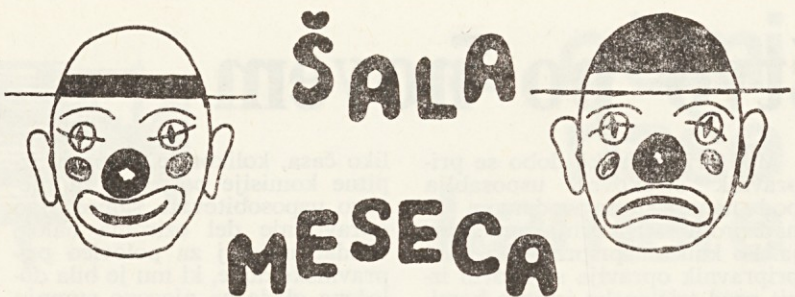
Pred začetkom programa bo mimohod vseh sodelujočih orkestrów skozi Cerknico. Vsak orkester naj bi izvedel program, ki bo dolg približno petindvajset minut.

V začetku junija se bodo sestali strokovni vodje orkestrów in se še natančneje domenili o vsebini in poteku programa.

Namen revije, ki naj bi postala tradicionalna, ni samo prikaz znanja, ampak izmenjava izkušenj, medsebojno spoznavanje in iskanje novih poti v svetu pihalne glasbe.

S. Tornič

Potrpi, Gustelj! Še malo te bom nategnil, da boš dosegel rast stroškov

FILMI V JUNIJU

2. 6. ob 20. uri in 3. 6. ob 16. uri — ameriška komedija HERBY ZOPET TEKMUJE.
3. 6. ob 20. uri — ameriška kriminalka ELITA UBIJALCEV.
4. 6. ob 16. in 20. uri — japonski karate film ZNAMENJE RDEČEGA ZMAJA.
7. 6. ob 20. uri — francoska drama VSE ŽIVLJENJE JE PRED TEBOJ.
9. 6. ob 20. uri in 10. 6. ob 16. uri — ameriški pustolovski film VELIKI IZZIV.
10. 6. ob 20. uri — ameriška drama LOČENKA.
11. 6. ob 20. uri — ameriški western ODPADNIK JOSE WELS.
14. 6. ob 20. uri — ameriški pustolovski film DIVJA DIRKA.
16. 6. ob 16. uri — ameriške risanke TOM IN JERRY.
16. 6. ob 20. uri in 17. 6. ob 16. uri — ameriški pustolovski film ČU-DOVITI SVET DIVJINE.
17. 6. ob 20. uri — ameriški pustolovski film SUPER KASKADER.
18. 6. ob 20. uri — ameriška kriminalka VLOMILEC NA SVOBODI.
21. 6. ob 20. uri — ameriški vojni film BITKA ZA MARRET.
23. 6. ob 20. uri in 24. 6. ob 16. uri — japonski karate film KARATE IZ TEMPLA ŠAOLIN
24. 6. ob 20. uri — italijanska drama SVAKINJA.
25. 6. ob 20. uri — francoska drama NA POSESTVU POGORELEGA ŽITA.
28. 6. ob 20. uri — ameriška kriminalka PROSTOR V PEKLU.
30. 6. ob 20. uri — ameriški pustolovski film KORAKAJ ALI UMRI.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

KORESPONDENCA — ASTRO-MEHANIKA — SI — GRB — NAV — ANTON — ARI — ORA — PRAZNIK DELA — ONEK — PAN — OKTONOG — SEDAKA — KOLESARKA — BM — T — VRAN — SREDSTVA — KRI — OBAD — EGON — OI — OLAJ — VERENA — NAPA — SMUČI-NA — ADLER — INA — B — ANICA — POT — JOK — JOR — OLJE — ATA — MEGLA — NA — ANDORA — CS — IRIDIJ — IL — ELA — RA — IKONA — RIPS — PRT — DAN — JAL — NAUKI — ER — ZMAGE — ISIS — ASIRIJA — OTA — UNAC — ENOLOG — TOMA-HAVK — SKAKALEC — AMARO — AI — TARA — ADA.

IZID NAGRADNEGA ZREBANJA

Tokrat je bil odziv reševalcev križank nekoliko slabši od običajnega, saj smo do roka dobili le 78 rešitev. Komisija je izžrebala takole:

Po 50 dinarjev dobijo: Romana Kovač, Grahovo n.h., 61384 Grahovo, Aleš Zemljak, Grahovo n.h., 61384 Grahovo, Vera Pok, Ljubljana-Polje c. XVI/15, 61260 Ljubljana-Polje, Mateja Kovšca, Rakek, Pot na Kilovec n.h. in Pepca Žumer, Cesta 4. maja 47, 61380 Cerknica.

100 dinarjev dobi Dušan Ponikvar, Ljubljanska 17, 61381 Rakek, 150 dinarjev Branka Galanti, Cesta heroja Iztoka 3, 61381 Rakek in 200 dinarjev Angela Rappl, Miloša Kuzmiča 15, 69000 Murska Sobota.

Nagajencem iskreno čestitamo! Nagrade lahko dvignejo v blagajni Skupnih dejavnosti, ostalim pa jih bomo poslali po pošti.

NAŠI UPOKOJENCI

V aprilu je iz temeljne organizacije Žagalnica Stari trg odšel v pokoj Rudolf URBIHA iz Podgore. V temeljni organizaciji je bil zaposlen nad enajst let; najprej kot delavec pri varovanju premoženja, nazadnje pa je delal pri montaži okovja v delovni enoti stolarna.

Ob odhodu v zasluženi pokoj mu želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let.

Kolektiv TOZD Žagalnica Stari trg

Osme v državi

12., 13., 19. in 20. maja je bilo v Rovinju polfinale državnega prvenstva ženskih kegljaških ekip. Nastopilo je 16 ekip iz vse Jugoslavije. Letošnje državno prvenstvo je pokazalo zelo velik napredek kegljaškega športa. Vse ekipe so bile zelo dobro pripravljene, tako da so bile razlike zelo majhne.

Ženska ekipa BRESTA se je uvrstila na 8. mesto le za 24 kegljev za četrto uvrščeno ekipo. Tako so Brestovke tekmovalje končale. V finale so se uvrstile ekipe iz Reke, Maribora, Celja in iz Koprivnice.

Rezultati:	kegljev
1. Reka	5028
2. Maribor	4965
3. Celje	4959
4. Podravka Koprivnica	4956
5. Auto Hrvatska Zagreb	4956
6. Hmezad Zalec	4955
7. Tekstilac Zagreb	4945
8. Brest Cerknica	4932

itd.

PRVENSTVO KLUBA

V maju je bilo zaključeno prvenstvo kegljaškega kluba Brest. Sodelovalo je 52 tekmovalcev in tekmovalk.

Moški 3 x 200 metov

	kegljev
1. Gornik Franc	2548
2. Mulec Stanko	2543
3. Puntar Janko	2540
4. Založnik Tone	2536
5. Urbas Franci	2524

itd.

Moški 3 x 100 metov

1. Kum Anton	1278
2. Škrlj Janez	1205
3. Švigelj Franc	1192
4. Miklič Tone	1182
5. Turk Franc ml.	1095

itd.

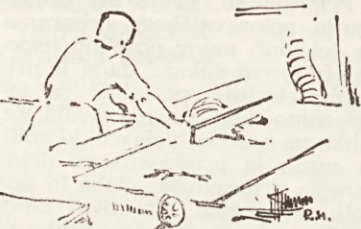
Ženske 3 x 100 metov

1. Kralj Fani	1187
2. Janša Anka	1179
3. Cenčič Tončka	1121
4. Pokleka Dragica	1116
5. Škraba Štefka	1105

Mladinci 3 x 200 metov

1. Gašpar Dušan	2409
2. Kelnarič Igor	2390
3. Gornik Jože	2378
4. Terzič Edo	2286
5. Gornik Janez	2229

D. Pokleka

NOVICE IZ TOZD POHIŠTVO TOZD POHIŠTVO

Na pobudo delavskega sveta je razpravljala o zelo slabi udeležbi delegatov na sejah delavskega sveta in na sejah njegovih izvršilnih organov. Sklenili so, naj bi se z vsemi delegati pogovorili o njihovem delu in obveznostih.

— o —

Organi upravljanja, strokovna konferenca in sindikati so razpravljali o sedanjem slabem stanju na tržišču. Med drugimi so se oblikovali naslednji predlogi:

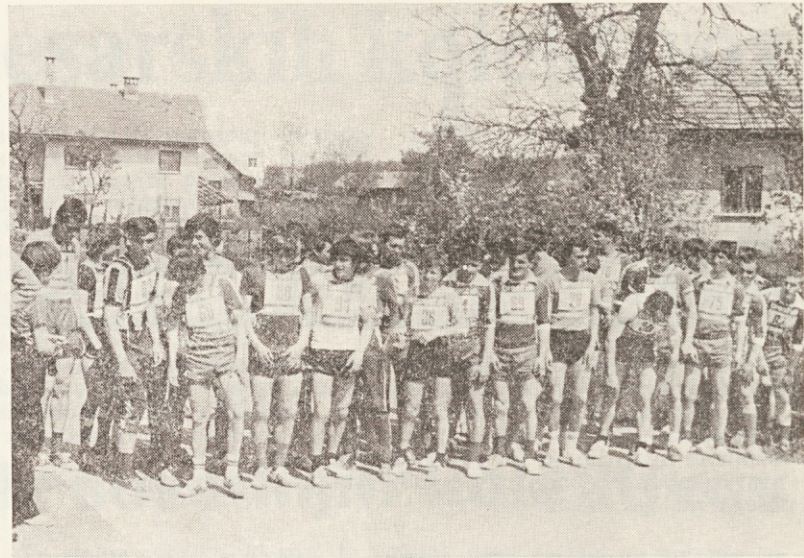
— poiskati je treba nove trgovine, ki bi prodajale naše pohištvo;

— razširiti moramo propagando v javnih občinah;

— izdelke moramo čim bolj kvalitetno izdelati in s čim manjšimi stroški.

O rekonstrukciji smo že večkrat pisali, a ne bo odveč, če povemo kje smo zdaj.

Gradbena dela v sušilnem kanalu so končana, prav tako tudi v skladišču furnirja. Teže pa je z opremo, ki jo dobivamo zelo počasi, zato dela tudi ne gredo po zastavljenem programu.

Maja so se mladi pomerili v občinskih športnih igrah

Prvenstvo Bresta v kegljanju

Končano je vsakoletno tekmovalje v kegljanju, ki je kljub manjšemu številu nastopajočih kot pretekla leta še vedno najbolj množična organizirana rekreacijska dejavnost na BRESTU.

Pričeli smo z borbenimi igrami, kjer je nastopilo sedem moških in dve ženski ekipi.

VRSTNI RED:

Moški: 1. Masiva (151), 2. Iverka (148), 3. SD — služba skupnih zadev (133), 4. Žagalnica (124), 5. Pohišstvo (122), 6. Prodaja II. (115), 7. Prodaja I. (99).

Ženske: 1. AOP (83), 2. Pohišstvo (78)

V tekmovalju ekip v temeljnih organizacijah je nastopilo enajst moških in štiri ženske ekipe.

V pomamezni TOZD so se ekipe uvrstile tako:

Moški: Skupne dejavnosti: 1. Služba skupnih zadev (790), 2. AOP (700); Prodaja: 1. Prodaja II. (687), 2. Prodaja I. (682); Masiva: 1. Brusilnica (785), 2. TPM II. (554); Pohišstvo: 1. Pogonski servis (821); Iverka: 1. Režija (774) 2. Mehanična (731); Pohišstvo: 1. TPS I. (663); Žagalnica: 1. Vzdrževanje (710)

Ženske: SD: Služba skupnih zadev (249), 2. AOP I. (177), 3. AOP II. (165); Iverka: Iverka I. (205)

Vrstni red ekip v tekmovalju med temeljnimi organizacijami:

Moški: 1. Iverka (2383), 2. Prodaja (2323), 3. Masiva (2142), 4. Skupne dejavnosti (2122) 5. Pohišstvo (1957)

Ženske: 1. Skupne dejavnosti (493).

V finalu najboljših posameznikov, ki so tekmovali v disciplini 2 x 100 lučaje mešano in posameznic v disciplini 2 x 50 lučaje mešano, je vrstni red naslednji:

Moški: 1. Gornik Franc, TPC (862), 2. Drobnič Marjan, TPC (845), 3. Štrukelj Franc, Prodaja (818), 4. Švigelj Franc, Prodaja (814), 5. Ris Ludvik, TIP (802) itd.

Ženske: 1. Pokleka Dragica, SD (353), 2. Turk Joža, Prodaja (337), 3. Turk Anica, SD (317) itd.

P. Kovšca

VEČNO DRUGI

DESETI TRADICIONALNI ŠPORTNI ČETVERBOJ

BREST je 26. maja organiziral jubilejni — deseti četverboj med športniki Kovinoplastike, Lame, Titana in Bresta. V imenu pokrovitelja iger je športnike pozdravil inž. Jože Hren in jim zaželel čimveč športnih uspehov.

Rezultati:

Nogomet

1. Brest

2. Titan itd.

Kegljanje — moški

1. Kovinoplastika

2. Brest itd.

Kegljanje — ženske

1. Titan

2. Brest itd.

Streljanje — moški

1. Titan

2. Brest itd.

Streljanje — ženske

1. Titan

2. Brest itd.

Kros — moški

1. Titan

2. Brest itd.

Kros — ženske

1. Brest

2. Titan itd.

Namizni tenis — moški

1. Titan

2. Brest itd.

Namizni tenis — ženske

1. Brest

2. Kovinoplastika itd.

Šah

1. Titan

2. Brest itd.

Odbojka

1. Titan

3. Brest itd.

Vlečenje vrvi

1. Kovinoplastika

3. Brest

Skupna uvrstitev:

1. Titan — 41 točk
2. Brest — 37 točk
3. Kovinoplastika — 29 točk
4. Lama — 9 točk

V. Dovjak

PRED LETOŠNJO LESARIADO

O novostih, ki jih prinaša X. — jubilejna LESARIADA, (23. junija v Novem mestu) smo že pisali. V zvezi s tem pa je potrebno opozoriti še na nekatere posebnosti, ki jih bomo morali v pripravah na to tekmovalje upoštevati.

Ker bodo vsa tekmovalja, razen v kegljanju, šahu, streljanju in v plavanju, po sistemu izločanja, je izredno pomemben vsak prvi nastop, ki ob zmagi omogoča uvrstitev v prvo polovico nastopajočih in s tem tudi več točk v skupni uvrstitvi. Napak iz prve tekme torej ni več mogoče popravljati. Seveda pa bo, kakor na vsakem tekmovalju, imela pri tem še posebno veliko vlogo tudi športna sreča oziroma smola, bodisi pri žrebu bodisi pri samem tekmovalju.

V vseh akcijah smo poskrbeli, da bodo priprave uspešne in zavzete, še največ pozornosti pa moramo letos posvetiti plavanju kot novi panogi ter igranju borbenih iger v kegljanju in sestavi homogene moške in ženske ekipe. Zaradi novega sistema tekmovalja je zelo težko napovedati končno skupno uvrstitev. Pomembno je predvsem, da bodo vse ekipe kolikor je mogoče dobro pripravljene in da bo borbenost vseh naših tekmovalcev primerna.

P. Kovšca

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Franjo GAGULA, Vojko HARMEL, Mate JAKOVAC, Božo LEVEC, Danilo MLINAR, Leopold OBLAK, Janez OPEKA, Andrej SEGA, Miha SEPEC, Franc TRUDEN, Zeni ZEMLJAK in Viktor ŽNIDARSIČ. Foto: Jože SKRLJ. Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).